NOſtræ inſciæ tarditatē erudit dñs tribꝰ modis.
Indulti bñficij largitate: q̄ nr̄æ duritiam mētis
emolit & excitat ad amorē. Frequēti uerberū
ſeueritate: q̄ p̄ſtās intellectum auditui, incutit
nobis timorē. Cōtemptus publica uilitate: quo implēs fa
cies noſtras ignominia, parit nobis uerecūdiā & ruborem.
¶Motꝰ & titilatio carnis nr̄æ: tribꝰ ex cauſis cōtingit. Et
p̄cedēti cogitatione: cū formas & imagines illicitas intus
trahētes in earū retractiōe turpiter cōmouemur. Ex uen
triſplenitudine: qa cū uēter ciborū cumuloſitate diſtēdit
caro laſciuiēs ad motū luxuriæ cōcitat. Ex maligni ſpūs i
purgatiōe: qa quo iuſtos ſuperare ſe minime poſſe cōſide
rat: eo per carnis titilationē grauiꝰ eos impugnat.
AVctoritate ſcripturarū male cogitare & male di
cere, & male facere p̄hibemur: qa in male cogita
re uel immūditia eſt cū res ſordidæ & īpuræ me
moria reuoluunt: uel ſupbia cū animꝰ quaſi ſu
perior ſup p̄ximos ſuos erigit & inflat: uel auaritia cū dia
bolo inſtigāte cōtra p̄ceptū dei res p̄ximi cōcupiſcit. Ne
ceſſe eſt enim male cogitationi horū triū aliqd ſemp īeſſe.
In male dicere uerò ſermo eſt uel ſupuacuꝰ rōne & utilita
te carēs: uel detractorius fraterna bona inuidiæ corroſiōe
& odij inſtinctu diminuēs: uel adulatorius, caput alicuius
falſa olei delinitiōe demulcens. In male facere quoq; opꝰ
eſt uel ſimulatorium cum aliud intendimꝰ quàm opere de
mōſtramus: uel impiū cū proximos noſtros lædimus: uel
impudicum cum nos aliquo modo ſordidamus.
DE cōualle plorationis aſcenſuri: ſemp ad altiora
tēdere & anhelare debemꝰ. Eſt eñ quaſi quod
dā deſertū uita iſta mortalis: de q̄ dr̄: Terra de
ſerta īuia & inaq̄ſa. Sed triformis eſt ſpēs deſer
torū. Eſt qppe deſertū momētanea .ſ. uanitas: quā deſpice
Canti.3. re uitæ moderatiōe debemꝰ. De qͦ deſerto aſcēdere nos
oportet: ſicut dr̄. Quæ eſt iſta q̄ aſcēdit de deſerto delitijs
affluēs: innixa ſup dilectū ſuū? Delitijs affluimꝰ: cū uirtuti
bus abūdamus. Sup dilectū innitimur: cū deo aſcribimus
quicqd boni operamur. Eſt aliud deſertū xp̄ianæ ſimplici
tatis humilitas: uocata deſertū: qa ferè nullus eſt imitator
xp̄i q ſtudeat iſtud bonū operari. Per hoc deſertū neceſſe
Cāti.8. eſt aſcendamus. Vñ dr̄. Quæ eſt iſta q̄ aſcendit p deſertū ſi
cut uirgula fumi ex aromatibꝰ? Sicut uirgula fumi ex aro
matibꝰ aſcendimꝰ: cū uirtutū ſtudio & diſciplina exercita
ti p̄ximos nr̄os ad bene agendi ſimilitudinem incitamus.
eſt aliud qͦq; deſertū: īnocētiæ purioris ſimplicitas. uel in
tegrita s. Ad hoc debemꝰ aſcēdere: qa ad uerā mūditiā ut
ſimus ſcti corpore & ſpū debemꝰ anhelare. Aſcēdamus er
go de deſerto momētaneæ uanitatis p deſertum humili
me ſimplicitatis: ad deſertum integerrimæ puritatis.
DOminꝰ nr̄ habet p̄priæ ſagittas qbꝰ hoſtes ſuos
uulnerat: & ī brachio v̄tutis expugnat. Sūt aūt
tres ſagittæ qbꝰ hoſtes ſauciant. Stimulꝰ amiſ
ſæ pecuniæ: q̄a ualde cōterit q inſtrā uiuendi &
ſatellites uoluptatū diuitias amiſiſſe reminiſcit. Seqr̄ pe
ſtis corpalis moleſtiæ: q̄ ut eiꝰ uias ex oī p̄te ſepiat: cū quē
ad pctm̄ feſtinare cōſiderat, etiam corpis cōtritiōe flagelat
Sequit malleꝰ infernalis memoriæ: qa cū ſe hō undiq; cir
cūſeptū pondere pœnarū corporaliū penſat: etiā ad illam
quæ fine caret anguſtiam occulos porrigens: horribilē ge
hennæ fornacem timida ſecum conſideratione tractat.
SVnt & aliæ tres ſagittæ: qbus dn̄s etiā eos ſau
ciat, q̄s ad deguſtandā dulcedinem ſuæ dilectio
nis inuitat. Quarū prima eſt timor caſtus: q iō
ſic uocat: qa & timeri dñm à ſeruo iubet: & ſer
uum ab illicitis cōtinere reſpectu dñi ammonitione conti
nua pſuadet. Sequit amor deuotus: q̄ dū mētē occupauc
rit: totā igne ſuauiſſimæ dilectiōis accēdit. Seqr̄ deſiderij
uirtus: q̄ dū latitudinē conſciæ ueluti aura lenis afflaue
rit: ea quæ retro ſūt mēs oblita ad ſolā faciē cōditoris an
helans quia ſui uoti finē minime cōſequitur contabeſcit.
¶Oblatio noſtræ laudis quam deo immolamus: triformis
eſſe debet. Affectuoſa: ut mēs concordet uoci. Fructuoſa:
ut ædificationē paiat intuenti. Gratioſa: ut placeat cōdi
tori qui gratis dedit.
¶Decretis & adhortationibus ſctōrū patrū bene cogita
re & bn̄dicere & benefacere iugiter ammonemur: quia in
bene cogitare cogitatio eſt: uel honeſta nihil impuritatis
cōtrahens: uel humilis nihil ſuperbum ſapiens: uel pia ni
hil crudele moliens. In bn̄dicere uerò ſermo eſt: uel audi
tori cōmodū afferens: uel hūilis nihil inanis eloquentiæ
lepor turgeſcēs: uel ueriſſīs nihil fuco ſimulationis obte
ctū in ſua p̄tectione p̄tendēs. In bn̄ facere quoq; factū uel
purū: qd̄ mundītiā exhibet: uel piū qd̄ miam redolet: uel
pudicū quod oculos intuentiū non offendat, aut uiolet.
VSitatū eſt ſatis & tritū: ſcl'm iſtud merito cæci
tatis & ignorātiæ ſuæ ægypti uocabulo nūcu
pari. Quod nimirū q̄ties mutatiōe uoluntatis
egredimur: tria nobis occurrūt. Stimulus cupi
ditatū: q ueluti mare rubrū ſenſum rōnis nr̄æ, tumidis &
procelloſis undis cogitationū īuoluit: & niſi uirga diſcre
ti iudicij aq̄ ſuperiores ab inferioribus ſecernant: ſubruit
funditꝰ & demergit. Sequit cumulꝰ tētationū quaſi alter
iordanis aluei ſui metas excedens & terrā corpis nr̄i ſoli
to plenius occupans: niſi arca teſtamenti .i. ſententia ueri
tatis intercedens impetus illius refrænet: & ipſum penitꝰ
arefaciat & exſiccet. Sequitur aculeꝰ moleſtiarū: qui cum
ingruerit quaſi iterum iordanis heliſæo occurrens ſumē
dum heliæ pallium: & medijs fluctibus opponendum: ut
quicquid nos tēporaliter cruciat: reſpectu dominicæ paſ
ſionis ſapore mutato, noua nobis ſuauitate dulceſcat.
VIæ quæ ducūt ad mortē rōne trifaria diuidunt.
Alia eſt erumnoſa, alia laborioſa, alia delitioſa.
Erūnoſa eſt in pauperibus: q in paupertate ſua
regio ſpū & diuitæ aīo intumeſcētes ab inopia
temporali ad æternā miſeriā tranſferunt. Laborioſa eſt in
auaris & cupidis: q̄ dum diuerſarū anxietate curarū miſe
rabiliter diſtenduntur: obliuiſcuntur ea quærere quæ dei
ſunt: & auaritiæ æſtibus anhelantes: uſq; ad uitæ terminū
ab inquietudine tēporali, ad æterni laboris anguſtias trāſ
ferūtur. Delitioſa in diuitibus delicatis: qui in delitijs &
uoluptatibus enutrientes corpora & corda ſua: poſt dul
cedines momentaneas & horarias ſuauitates ad ſempiter
nas amaritudines deferuntur.
VIa qͦq; q̄ ducit ad uitā: ſili rōne diſtinguit. Eſt
eñ alia ſanguīea, alia purpurea, alia lactea. San
guinea in martyribꝰ q in ſanguine agni ſuorū
corporū indumēta lauerunt: & per iter marty
rij triumphalis altitudinis ſoliū attigerūt. Purpurea eſt in
confeſſoribus: qui in ſua carne ueſtigia dn̄icæ paſſionis p
abſtinentiā expræſſerunt: & in ſuis corporibus uulnerum
xp̄i ſtigmata portauerunt. Lactea in uirginibus quæ in ſe
ipſis puritatis angelicæ cādidatū, & uirtutes ſanctimoniæ
conſecrauerunt: & per uiam mūditiæ ad amplexus & tha
lamos ueri ſponſi uirtutum pennis fœliciter euolarunt.
LIgna ſunt oēs iuſti: q plantati in medio eccl'iæ
tēporalis facere debēt fructus uitæ q manēat.
Videat autē quiſq; ut eligat ſibi locū irriguū.
in quo fructificās proferat in tēpore ſuo uitæ
fructum. Sunt aūt tres decurſus aquarū. Incitamenta ſcri
pturarum quæ per minas & promiſſa honeſtā in hoīe ſu
ſcitant uoluntatē. Chariſmata gratiarū: quæ hoīem ſpiri
talem ex aīali efficiunt ad ſui prouiſionē & curā informā
do: & docendo omnem ueritatem: miniſtrant operum fœ
cunditatem. Stillicidia lachrymarum: quæ dum uenas in
tentionis atq; propoſiti ſuo rore irrigant & infundūt ne
lignum moriatur: perſeuerantiam largiuntur. Qui iuxta
hæc fluenta radicatus fuerit: p menſes ſingulos faciet fru
ctum: & folia ligni illius ad ſuauitatem gentium.
NOn uno eodēq; modo oēs q ebrij fuerint debriā
tur. Alid̄ eſt uinū malitiæ: qd̄ effluit de uua fel
lis & à diabolo initiū habuit, q amaritudinē pcti
& mortis humano generi propinauit: quo de
briant iniqui conformes facti ei. Aliud eſt uinū moleſtiæ
quod emanat

quod emanat de labruſca conditionis hūanæ: q̄ dn̄o ſuo
acetū iniqtatis appoſuit. Hoc uino qſqs inebriat: non in
iuſte ſed merito pcti ſui à deo hoc p̄peti cōprobat. Aliud
eſt eñ uinū gr̄æ: quod ex botro cypri .i. cōditoris largita
te diſcurrit: & hoc eſt muſtum quo ſponſi filij debriantur
quod mittitur etiam & in utres nouos.
REges ſunt & ſacerdotes oēs electi: & eos opor
tet oleo unctionis inūgi. Eſt aūt oleū triforme.
Aliud ſiquidē eſt oleū effuſionis: uidelicet uer
bū dei quo initiant ueterē hoīem exuentes: ut
quaſi adoleſcētulæ, in amorē ſpōſi ſurgant. Aliud eſt oleū
puritatis: q̄ lagenæ operū nr̄orū impleri debēt: qd̄ in lam
pade diuini feruoris ignē debet īceſſanter nutrire. Aliud
uerò oleū exultationis: charitas uidelicet p̄cipalis: quæ
mentē quam repleuerit dilatat: ut guſtās quàm ſuauis eſt
dn̄s, in uertice iuſtitiæ ſedēs in ſolo deo glīet & gaudeat.
CHriſtiani à xp̄o nomen acceperūt: & opep̄tiū
eſt: ut ſicut ſunt hæredes noīs: ita ſint imitato
res ſanctitatis. Tria ergo ſunt q̄ in xp̄o nobis
exp̄ſſa: plenis uiribus exercere debemꝰ: uideli
cet improbare uiuaciter ſeculi uanitatem: quia & Ieſus ne
rex conſtitueretur à turbis, aufugit. Exercere uiriliter pe
nitentiam, qa & Ieſus ſicut agnus occiſus eſt: & hr̄e uera
citer geminā charitatem: quia Ieſus pro inimicis orauit.
SEptē gradus deſcēſionis habet hūilitas. Abdi
cationē rerū: exēplo ap̄l'orū. Abdicationē ue
ſtiū: ſicut helias & Ioānes. Corpis exercitiū, ut
paulꝰ. Directionē in p̄ſperis: inſtar Dauid pau
peris & regis. Patientiā in aduerſis: ſicut Iob & thobias.
Propriū abhorrere cōſiliū & propriæ uoluntatis affectū.
ARma uirtutis qbꝰ arma nequitiæ expugnātur:
ſunt hæc. Plena pcti cognitio: q̄ expellit tene
bras uoluptatis. Pœnitētialis afflictio: contra
dulcedinē carnalitatis. Humilis & uera confeſ
ſio: contra uenenum iniquitatis. Sufficiēs & digna corre
ctio: in mutatione priſtinæ uolūtatis. Perſeuerantiæ ple
na ſucceſſio: ut perfecta ſubrogetur cuſtodia ſanitatis.
¶Neceſſaria ſunt pœnitētiæ tria hæc. Abſtinētia per quā
carnis ſuperbia edomatur. Lectio, cuius fructu reforman
dus in uigorem animus ſaginatur. Oratio cuius munimi
ne & tutela uirtutum examina proteguntur.
¶Humilitatis uirtꝰ habet hæc tria. Superiori ſubdi: ut ad
eius æqualitatē nulla ambitione uel inuidia rapiat. Equa
li non præferri: ne illicito appetitu ſuperior uelle fieri ui
deatur. Minori ſubdi potiꝰ quàm præponi: ut ex hoc hu
militatis ueritas comprobetur.
¶Nō oēs uniformiter gradiūt ad deū. Quidā paſſus ſicut
illi q terrenorū curis impliciti uix aliqn̄ reſpirāt: ut dn̄i re
cordent. Quidā modeſto īceſſu: ſicut hi q dn̄i ſeruitio mā
cipati & deo qdē ſuiūt: & tn̄ erga ſeip̄os īdulgētiores exi
ſtunt Alij ueloci .i. rapido curſu: ſicut hi q ſup carne ſua ſe
intuentes & ſe trāſitoria cōtēnētes, celeriter p̄ficiſcūt ad
deum, hoc ſolummō cupiētes: in pace qeſcere in idipſum.
¶Electos tria ī futuro manēt. Interna ſatietas: æterna io
cūditas: iocūda uoluptas. De his dr̄. Exultent iuſti &c.
¶Triforme eſt deſideriū electorū. Vnanimiter habitare ī
Pſal.26. domo. Vñ eſt. Vnā petij à dn̄o. Victoriā obtinere de mun
Rom̄. 7. do. Vñ ē. Quis me liberabit de corpe mortis huiꝰ? Præſē
Philip.1. tialiter frui deo. Vñ ē & illd̄. Cupio diſſolui & eē cū xp̄o.
¶Trifarius eſt p̄latorū timor. Ne audiētiū aīos exq̄ſitor
apparatꝰ cōmoueat: ne interni iudicis oculos immodera
tior uſus offendat: ne iuſtitiæ retributio in p̄nti eis fiat.
¶Triformis eſt ſanctorū dolor: quia ceciderūt de paradi
ſo: quia tenentur in exilio: quia differuntur à regno.
¶In monte montium xp̄o: fuerūt hæc duo. Coagulū paſ
ſionis: & pinguedo ſanctitatis.
¶Vituli q̄s dn̄o īmolare debemꝰ: tres ſunt. Nouæ cōuer
ſiōis effectꝰ: q̄ſi uitulꝰ nouellꝰ cornua p̄ducēs & ungulas.
Sacræ religiōis p̄fectꝰ: q eſt uitulus tenerrimꝰ de armēto.
Conſummatæ uirtutis affectus: qui eſt uitulus ſaginatus.
¶Quadriformis eſt preſſura noſtra. Corruptibilis carnis
anguſtiæ: q̄ ſunt dolores mortis. Temporaliū præſſura
rū moleſtiæ: quæ ſunt torrētes iniqtatis. Occulti hoſtis
latentes inſidiæ quæ ſunt dolores inferni. Deceptoriæ
facies mundanæ gloriæ: quæ ſunt laquei mortis.
¶Fumꝰ eſt ab ira dei: qa in cōſideratiōe iræ dei electi cō
pūgunt. Ignis à facie eiꝰ, qa p cognitionē & p̄ſentiā eius
ad amorē accēdunt. Caligo ſub pedibꝰ eiꝰ: qa p diſtrictū
illius examē, reprobus deſperatiōis nebulis obſcuratur.
¶Ambulat dn̄s ſup pēnas uentorū: cū electi eius dulcedi
nē uel tenuiter atttingūt. Volat cū de incircōſcripta eiꝰ
ſubſtātia nihil pcipiūt. Vñ ē. Fuge dilecte mi. Ponit dn̄s Cāti.8.
tenebras p̄funditatis & altitudinis: latibulū diuinitatis
ſuæ: in ſole manifeſtationis & laboris tabernaculū carnis
ſuæ: ī luce puritatis & ſctīmoniæ habitaculū māſiōis ſuæ.
¶Portas ſuas mūdꝰ habet q̄bus ingredimur ad eū: q̄ ſunt
corrupta ſenſualitas, & īceſta cupiditas. Vñ eſt. Appropi
quauerūt uſq; ad portas mortis. Portæ īferi: cæca deſpe p̄s. 106.
ratio, & dura obſtinatio. Vñ eſt. Portæ inferi non p̄uale
būt. Portæ cæli: humilis patiētia q̄ eſt porta ferrea ducēs
ad ciuitatē: & amoris cōcordia: quæ eſt porta orientalis. Mat.16.
¶Genera retributionis ſunt quatuor: duo in hoc ſeculo: Actu.12.
& duo in futuro. Retributio p̄ſperitatis, & abundantiæ Ezec.43
impiorum. Vnde eſt: receperunt mercedē ſuā: damnatio
nis & ignominiæ eorū: familiaritatis & gratiæ iuſtorū:
dulcedinis amoris & gloriæ. Duo autem ſunt quæ remu Mat.14.
nerantur: iuſtitia operis: & puritas cordis.
¶Tres ſunt lucernæ: regula diſciplinæ xp̄s: quæ accēdit
ut dragma perdita inueniatur. Forma ueritatis in euāge
lio: quod ponitur ſuper cādelabrum. Scientiæ puritas in
corde bono: quæ illuminatur à domino.
¶Pedes noſtri eſſe debent: ſicut ceruorum & ſicut uituli.
¶Alij ſunt filij alieni q mentiuntur: alij filij belial qui non
cognoſcunt deum: alij filij iſrael qui cognoſcunt.
¶Triforme eſt ſemē: ueritatis & iuſtitiæ: qd̄ in terra iactū
facit fructū centupliū: iniqtatis & malitiæ: qd̄ eſt genimē
uiperarū: erroris & malitiæ: quod eſt chanaan & nō iuda.
¶Sapīa dei quaſi p̄dix fouet filios q̄s nō pepit quaſi gal
lina cōgregat pullos ſub alis: q̄ſi aqla p̄uocat ad uolādū.
¶Trifaria eſt ueſtis nr̄a: pœnitentialis anxietas: quæ eſt
ueſtis uiduitatis: religioſa maturitas: quæ eſt ueſtis iocū
ditatis: ſincera integritas: quæ eſt ueſtis uirginum.
VEſtes eſau: honeſtas uitæ & maturitas diſcipli
næ: pelliculæ hædorum: abiectio noxiæ uetuſta
tis: & mortificatio p̄priæ uoluntatis. Cibi hila
ris obedientia, & humilis abſtinētia. Pater tan
git filium: appoſita p̄bationis manu. Oſculatur: ſecretæ
inſpirationis inſtinctu. Benedicit religionis profectu. Gen̄.27.
¶Tria ſunt neceſſaria puritati: integritas actionis: ſimpli
citas intentionis: tranquillitas deuotionis.
¶Puritas tria confert: ſpiritum libertatis: gaudium ſecu
ritatis: firmitudinem charitatis.
¶Reprobi aliquando ſunt ſicut fumꝰ, quia in ſua altitu
dine euaneſcunt. Aliquando ſicut puluis: quia nullū cha
ritatis humorem proferunt. Aliquādo ſicut cera: quia ad
calorem, id eſt impulſum tentationis facile liquefiunt.
Portæ ſion, eccleſiæ ſunt ſacramēta: ſine quibus eccleſiā
nō intramus. Portæ iuſtitiæ ſunt uirtutes mediæ: quas tē
poraliter exercemus. Portæ æternales ſunt præcipue uir
tutes: quas etiam in futuro habituri ſumus.
¶Tria ſunt quibus obnoxij ſumꝰ deo: ſignaculum natu
ræ: qd̄ ad ſilitudinē dei facti ſumus. Talentū fidei: qd̄ per
bonū opus deo integrū reſignare debemꝰ. Titulus pro
feſſiōis: q̄ ad ſeruiēdū deo ſponſionis uīcl'is alligamur.
¶Tribus modis nos interrogat deus: p̄mulgatione præ
cepti: at noſtra nobis obedientia nota fiat, inuectiōe fla
gelli: ut patientia noſtra proximis innoteſcat, reuelatiōe
ſecreti: ut ſe nobis uirtus humilitatis aperiat.
¶Tribulatio tria cōfert. Exercitiū: ne uirtus amoris otij
tēpore frigeſcat. Probationē: ut noſtræ cōſtantiæ forti
tudo ad exēplū hoībus innoteſcat. Præmium: ut iuxta tri
bulationis modum immenſum gloriæ pondus accipiat.

¶Aduerſitati tria ſunt opponenda.Electorum agones & anguſtiæ:quas patiuntur qui pie uiuunt. Redemptoris afflictiones & moleſtiæ:quas ei ſæuiſſimi principes intulerunt.Diſpoſitio moderatricis iuſtitiæ:cuius altitudinē quaſi uirgæ Ioſeph ſummitatem nō diſcutere,ſed adorare debemꝰ.Hæc ſunt tria illa oſtia:uectes & termini: quibus dominus circundat mare ſeculi.

¶Triforme eſt exercitium electorum.Auſteritas ieiuniorum:qua excolit̄ terra carnis ut fructum ferat.Aſſiduitas lectionū:qua reficit̄ animus ut hō īterior pingueſcat.Inſtantia orationū:quia mēs ad cæleſtiū appetitū aſſurgat.

¶Auctor mirabiliū deus: tria quædā mirabilia operatus eſt in maria.Integritatē mūditiæ mirabiliter ſuſcitauit ut arca teſtamēti auro puriſſimo tegeretur. Puritatē uirgineam potentialiter fœcundauit: ut rubus ardēs nō combureretur. Ima ſupernis ineffabiliter copulauit: ut ſcala Iacob mediante,terrena cæleſtibus unirentur.

¶Tria nobis contulit mariæ fœcunditas. Auertit iugum captiuitatis antiquæ:remiſit iram indignationis diuinæ: deleuit notam iniquitatis humanæ.

¶Electi tria præſtolantur in futuro.Quod in eis mortale eſt à uita penitus abſorberi:perennis gloriæ cōpenſatione ditari:deum ſicuti eſt inſatiabiliter contemplari.

¶Reprobi tria ſperare dicuntur. Voluptatem corpoream ſibi ad ſufficientiam cumulari:momentaneā gloriā ad beatitudinē ſuffragari:mores ſuos & opera nullo poſſe iudicio reprobari.

¶Imitator xp̄i tria debet agere. Simplicis īnocētiæ ſenſum tenere:ut cū xp̄o puer efficiat̄.Abiectū & hūilē habitū amare:ut īfantiæ xp̄i pānis uilibꝰ īuoluat̄. In diſciplina ſimpl'r ambulare:ut cū xp̄o ī præſepio poſitꝰ īueniat̄.

¶Spūs ſunt adminiſtratorij q curā habent ſalutis noſtræ: ſunt operarij q auctores exiſtunt ſoſpitati humanæ:ſunt contemplatorij qui aſſiſtunt uultui maieſtatis diuinæ.

¶Beati ſpiritus uiſione ſatiantur: dulcedine inebriātur: charitate ſociantur.

¶Homines deū expectantes debent eſſe ſuſpenſi quādo ueniat:dubij quid eis deferat:hilares & deuoti:diligētius adornati:tria ſperantes in eo:nuptialem præſentiam: familiarem gratiam:liberalem munificentiam.

¶Tres ſunt ſpecies nuptiarū.Prima reconciliationis per fidē:in qua ſunt tria fercula.Peccatorū ablutio,grāe cōſecutio,naturæ reformatio.Secunda adoptionis per ſpē:in qua etiā ſunt eloquij diuini conſolatio:alimoniæ cæleſtis communio:dulcedinis internæ prælibatio.Tertia eſt glorificationis perfectæ p charitatē.Cuius fercula ſunt æterna incorruptio:uera glorificatio:perennis dei uiſio.

¶Tres ſunt equorum ſpecies.Mundialis ſuperbia:cuius aſcenſor cadit retro:ſpiritalis ſcientia,cuius collo circundatur hinnitus.Integralis munditia:quam omnis cælorū exercitus ſequitur in ueſtimentis albis.

¶Verba conſolationis dei ſunt:ablutio culpæ, reſtitutio gratiæ,euaſio exilij, conſecutio regni, conſortium diuinitatis,adeptio æternitatis.

¶Arma fideliū tria ſunt.Sapiētiæ plenitudo:q̄ eſt funda Dauid:de qua ſentētiarū lapides emittūt̄.Patiētiæ firmitudo:q̄ eſt baculus quo luporū rabies propulſat̄.Charitatis amplitudo:q̄ eſt pera Dauid:de qua orōnes ꝓferūtur.

¶Tria p̄latis neceſſaria ſunt. Viua fidei & doctrinæ ſinceritas:ut inhabitēt in eadē regiōe.Studioſa bn̄ operādi ſedulitas:ut uigilias cū paſtoribꝰ celebrēt.De ſalute ſubditorum diligens curioſitas: ut cuſtodiant gregem ſuū.

¶Bubulcꝰ hr̄e debet duo,uocis ſuauitatēq laborē miſceat opantiū.Aculei pūctionē:q torporē excutiat pigritātiū.

¶Tres ſunt ſpecies pniæ.Simulatoria,& infructuoſa:cuiꝰ exēplū eſt in eſau & in ſaul.Crudelis & deſperata ſicut in cain & iuda.Vtilis & cōſummata ſicut ī maria & zacheo: cuius partes ſunt qnq;.Cōtritio in corde,cōfeſſio in ore, maceratio in carne:correctio in ope:pſeuerātia ī uirtute.

¶Tria inueniuntur in Petro:fidei unitas,pœnitentiæ ueritas,amoris ſoliditas.

¶Tria ſunt gn̄a mutationū.Sublimitas in humilitatē,qn̄ uerbū carnē aſſumpſit. Cōtemptibilitas in maieſtatē:qn̄ ſe homo deus coram diſcipulis transformauit.Mutabilitas in æternitatē: qn̄ reſurgēs cælum regnaturus aſcēdit.

¶Ea q̄ agimus uel in lumine uultus hoīm facimus ut hominibus placeamus:uel in lumine uultus noſtri ut benefacere qd' malū eſt nos credamus:uel in lumine uultꝰ dei:ut ipſi ſoli quicquid boni in nobis eſt humiliter aſcribamꝰ.

¶Tria ſunt quæ patiētiam ſubruunt.Anxietas nimia doloris:cauſa iuſta innocentis:indignitas inferentis.

¶Qui à ſocietate recedit,amittit conuentorū ſolatia:proſequendo ſocios ſubit faſtidia:aberrās facile ſequitur deuia:incurrit ſæpius uitæ naufragia.

¶Magiſtri operum pharaonis tres ſunt.Fœtidus ardor æſtuantis luxuriæ:anxius furor ſæuientis auaritiæ: noxiꝰ appetitus inanis gloriæ.

Tres ſunt in nobis principes: q̄s neceſſe eſt mori ut xp̄s uiuat. Prudētia ſeculariū,q̄ eſt ioſeph:eloquentia ſpiritaliū,quæ eſt moyſes: Copia temporaliū,quæ eſt Ioſue.

¶Triforme eſt impiorum refugium.Deceptricis documētum fallatiæ:quæ eſt phiten. Secularis munimentum potentiæ:quæ eſt rameſſe. Simulatricis figura iuſtitiæ:quæ eſt ciuitas ſolis.Has iubet pharao ædificari.

¶Tres ſunt calices:quos dn̄s nobis propinat.Penitentiæ & doloris:q eſt plenus muſto. Patientiæ & laboris:quē bibit Ieſus.Beniuolētiæ & amoris:q eſt inebrians & p̄clarꝰ.

¶Quinq; ſunt torrētes.Crudelitatis & malitiæ q eſt cyſō apud quē iabin occidit̄.Philoſophalis eloquētiæ:hic eſt cedrō,ultra quē Ieſus egredit̄, Paſſionis & anguſtiæ:hic eſt in uia de quo Ieſus dicit̄ bibiſſe. Cæleſtis ſapiæ: apud quē helias paſcit̄.Iocūditatis & lætitiæ q̄ potantur electi.

¶Tribus modis renouamur.Carne p baptiſmi myſterium ab originali peccato:opere per pœnitentiæ remedium ab actuali delicto:carne & ſpiritu per reſurrectionis donum.

¶Species terræ quadriformis eſt.Flos & uiriditatas tpalium bonorū:quæ irrigatur ſicut paradiſus .Vtilis uita & cōuerſatio electorum:de qua oritur panis. Amœnitas cæleſtium manſionum:quæ fluit lacte & melle.Situs gehennalium locorum:quæ eſt terra miſeriæ & tenebratum.

¶Quadrifariū eſt genus deſerti. Inuia mūdani deſerti ſolitudo : de quo Dauid.In terra deſerta inuia & inaquoſa: & cætera.Diſciplinæ xp̄ianæ difficilis altitudo:in qua peregrinant̄ filij iſrael. Cæleſtis hieruſalē delectabilis amplitudo:in qua relinquunt̄ oues nonagintanouē.Gehennalis miſeriæ terribilis habitudo : q̄ eſt deſertū ſolitudinis.

¶Quatuor ſunt ſpecies currū.Elationis & dñij:in q̄ mergitur pharao.Humilitatis & ſtudij:in quo ſedet eunuchꝰ. Deuotiōis & obſequij:in quo ſedens Ioſeph,occurrit patri.Amoris & deſiderij:in quo rapitur helias.

¶Triformis eſt aſcenſus domini.Victorioſus quo aſcēdit ſuper occaſum : ſpecioſus quo aſcendit ſuper cælos cælorum:glorioſus quo aſcendit ſuper pennas uentorum.

¶Regnum cælorum alij uiolenter rapiūt ut pauperes ſpiritu:alij mercantur ut illi qui faciunt amicos de māmona iniquitatis:alij furantur ut mulier quæ tangit fimbriam: alij intrare compelluntur ut pauperes ſeculi.

¶Quatuor ſunt quæ ueram conferunt humilitatem.Vilitas operis:aſſiduitas ſubiectionis : comparatio melioris: iudicium conditoris.

¶Tria ſunt iudicia,alienum, proprium,diuinum.

¶Precioſam mortē aliqn̄ facit uita ut in cōfeſſoribus:aliqn̄ cauſa ut in martyribꝰ:aliqn̄ uita & cauſa ut in pleriſq;.

¶Tria ſunt p̄putia q p̄ciduni̇.Carnis præputiū in iudæo: cordis præputiū in xp̄iano: linguæ p̄putium in perfecto.

¶Quatuor ſunt tempora:præfigurationis,prænunciationis,uiſitationis,redemptionis.

¶Modis quatuor uiſitat nos deus. Exhibitione p̄cepti. Præceptum enim aliud carnale:aliud ſpiritale.Aſperitate flagelli : cuiuſmodi ſunt quinq; cauſæ. Vt ab iniquitate corrigat:ne quis de collata uirtute ſuperbiat:ut uirtꝰ hominibus innoteſcat ; ut alios eius exemplo compeſcat ut: corona

ut corona cumuletur & creſcat.Nouitate miraculi:quod uiſibile eſt & inuiſibile .Inſpiratione ſubtili.

¶Quater luctatꝰ eſt Iacob in utero cū eſau:in adoleſcentia cū eodē:in meſopotamia cū labā:in bethel cū angelo.

¶Ieſus dicit̄ ter fleuiſſe.In ipſo ortu genus humanum:p ceſſu tēporis lazarū:ad ultimū in hieruſalē futurū caſum.

¶In fronte aliquando lepram: aliquando thau:aliquādo laminam auream gerimus.

¶Dominus ſedet aliquando in ualle ioſaphat : aliqando in monte:aliquando in ſolio excelſo.

Tonitruum aliud igneū:aliud pluuiale.

¶Duo ſunt calcaria qbus urget ꝓpheta aſinā ſuā.Pudor ne tēporaliter polluatur:timor ne æternaliter puniatur.

¶Tria ſunt q̄ nos reſtringūt & cohibēt:& quaſi cinctoria dici pn̄t.Corporeæ mortis memoria:q̄ eſt zona pellicea q̄ cingebat̄ helias & Ioannes.Probabilitas & decor pudicitiæ,qua cingit̄ aaron accedēs ad deū.Amor religionis & iuſtitiæ q̄ eſt zona aurea:& ea p̄cingit̄ Ieſus ad mamillas.

¶Quatuor uirgines ſunt:quas in cōiugium ſociare debemus.Eloquētia philoſophialis q̄ eſt zelpha ancilla Iacob Sn̄ia iuridicialis:q̄ p balā deſignat̄. Innocentia actualis quæ lya pōt dici.Cōtēplatio ſpiritalis:q̄ rachel intelligit̄.

¶Duo ſunt oculi ſponſæ. Rerū labentiū cōſideratio quæ eſt uelut flamma ignis:& cæleſtis patriæ digna æſtimatio in qua uulneratur cor ſponſi.

¶Veſtimenta cōia miniſtris dei tria ſunt.Cæleſtis ſapia q̄ eſt ephot & caput opit:pſeuerans iuſtitia q̄ poderis eſt:& totū corpꝰ induit:carnalis cōtinētia quæ lumbos cingit.

¶Candelabra in ſcripturis reperiūt̄ tria.Legalis obſcuritas q̄ ſpherulas habet & lilia:ꝓphetalis ſubtilitas q̄ habet duas oliuas in cacumine ſuo:& euāgelica ueritas:quæ habet in medio ſui ſimilem filio hominis.

¶Munitiones qbus aīa uallatur: tres ſunt.Sedula circumſpectio q̄ eſt ſepes:ſanctorū interceſſio q̄ eſt ualum firmiſſimū:diuina ꝓtectio q̄ eſt murus ꝓtegēs ab incurſu hoſtiū.

¶Spē n̄ram triplex ratio diſcutit & roborat. Humilitas collatæ ſapiētiæ qd' eſt ouū in aqua coquere:firmitas conſtantis patientiæ:quod eſt ouum igni aſſare:ueritas inſpirationis occultæ,quod eſt ouum in ſagimine frigere.

¶Tria ſunt quibus deus uindictam exercet in hoſtes.Lauacri ſalutaris remedium,quod uelut mare rubrum occidit ægyptios:pœnitentiæ cōdignæ exercitium.quod uelut ſulphur peccatores interimit.Diſtrictiōis extremæ iudiciū:quod uelut ignis ad uocē heliæ inuoluit.

¶Lectus aīæ in quo pauſat:tripertitus eſt.Grauitas debilitatis corporeæ :quam ſibi lāguidus ſanatus ſubſternit. Tranquilitas quietæ conſcientiæ:in qua fugiente Dauid ſtatua ponitur.Hæc eſt:cui duæ culcitræ ſupponūtur.De præterito ſecuritatis & fiduciæ amplitudo :de futuro remunerationis & præmij certitudo.Ceruical quod ſupponitur capiti:diuinæ familiaritatis & gratiæ largitudo lectus tertius humilitas ſuperioris gloriæ quæ eſt lectus floridus:quem ſexaginta fortes ambiunt.

¶Vitræ p quas ſolis radius infundit̄ tres ſunt: charitatis integritas:p quā peccati remiſſio ſe infundit:humilitatis puritas:per quam mariæ gratia cæleſtis illapſa eſt:intellectus ſubtilitas:per quam radius ſapientiæ cor illuſtrat.

¶Septē lāpades thronū electæ mētis illumināt:chariſmata.ſ.ſpūs:q̄ plenius ꝓpheta proſequit̄.Quæ dum oleū gloriæ iuncumq; timoris & infirmitatis cæleſti igne conſumunt:lumen ueritatis inceſſabiliter adminiſtrant.

¶Quod nobis apponit̄ ad edēdū:trifariū eſt:carnis eduliū:hœdus de capris in fructu ponitētiæ:quē Iacob obtulit iſaac ut bn̄diceret̄:uitulꝰ de armēto ī actu iuſtitiæ quē abrahā expēdit in cibos angelorū:uitulꝰ ſaginatus in cumulo gloriæ:quem pater recepto filio legitur uictimaſſe.

¶Triplex eſt hortꝰ in quo electæ aīæ ſpaciantur,moleſtia corruptibilis uitæ:q̄ eſt hortꝰ nucū in quo ſuſanna lauat̄ amœnitas iocūditatis ſupernæ:q̄ eſt hortꝰ delitiarū ī quo ponitur adam ut operetur & cuſtodiat:dulcedo & ſuauitas uiſionis diuinæ q̄ eſt hortꝰ cōcluſus ī quo Ioſeph ſtatuit ſibi monumētū in petra exciſum.Mūda quoq; cōſciētia:pro ſui diuerſitate hos in ſe ſuſcipit hortos.

¶Eſuriei noſtræ menſæ tres apponunt̄:legis & euangelij ſacramētū:in quo ſumunt̄ ſapiētiæ dapes:catholicæ inſtitutionis myſterium:ubi accipitur caro piſcis aſſi & fauus mellis:æternæ ſatietatis arcanum quod intra uelum eſt & panes continet propoſitionis & uitæ.

¶Theſauri quos theſaurizare debemus tres ſunt.Deſiderium pietatis in corde qui abſcōditur in agro ut ematur: doctrina ueritatis in ore quæ eſt theſaurus niuis & grandinis:aſſiduitas perſeuerans in homine quæ habet frumētum & ordeum oleum & mel.Hi ſunt theſauri magorum qui aurum,thus,myrrham nato domino obtulerunt.

¶Quatuor differentiæ panū in ſcripturis reperiunt̄:quibus diuerſæ generis humani deplorantur miſeriæ:panis coctus in ſtercore humano,bouino,cinere,& clibano:quibus diuerſi affectus mentis humanæ exprimuntur.

¶Altaria qbꝰ uota ſupponere debemus,tria ſunt:diuinarū ſanctionū expletio:qd' fit de lignis cethim in deſerto: beatorū multiplex aduocatio:qd' fit de lapidibꝰ quos ferrū nō tetigit:redēptonis hūilis incarnatio qd' fit de terra.

¶Puellæ q̄ euertunt ſenſum nr̄m tres ſunt:teneritudo carnis nr̄æ q̄ eſt dalida q̄ ſanſoni eruit oculos:amœnitas mūdialis gl'iæ:quæ iezabel & naboth occidit:diffidētia futuræ uitæ q̄ eſt filia herodiadis & aufert caput prophetæ.

¶Duæ ſunt tribus leui & iudæ ex qbꝰ ſacerdotes ſumuntur aaron & xp̄s & eorum ſucceſſio.Quod qualiter conueniat ex nominum interpretatione poterit coniectari.

¶Aquilæ dñico corpori aſſidentes:tres ſunt:magnitudo potentiæ laicalis grandis & magnarum alarū:abuſio prepoſiti clericalis quæ ponit in cælo nidū ſuum humilium ſubtilitas ſpiritalis:quæ prouocat ad uolādū pullos ſuos.

¶Quadriptitū eſt officiū ſacerdotale:uiuā carnis hoſtiam īmolare qd' leuiticū ē:uirtutū chariſmata deo offerre qd' ē incēdere aromata & filiorū aarō eſt:cū feruore martyrij cælū intrare:qd' eſt ītroire cū ſanguīe ſctā ſctōrū grāe:& p̄cū uota cælo trāſfundere:qd' eſt panē & uinū deo offerre.

¶Fontes quibus animæ lauantur tres ſunt.Anxietas cōtritionis quæ irrigat ſuperficiem terræ:humilitas confeſſionis quæ poſita eſt extra urbem:deuotio compūctionis ſuper quam Ieſus moratur & ſedet.

¶Panes qbꝰ alimur in hac uita tres ſunt.Purgatorius cū amaritudine:quē mulier ſareptana miniſtrat in fame:conſolatorius cū dulcedine:quē angelus apponit quieſcenti in umbra:ſolidꝰ cū fortitudīe:q pducit ad mōtē dei oreb. Hi in tribus portionibꝰ corporis dominici continentur.

¶Lucernæ quæ noctē uitæ huius illuſtrāt tres ſunt.Intelligentiæ uigor in animo:quæ accenditur ut dragma repeperiatur.Sapientiæ ſplēdor in uerbo:qui in alto ponitur ut lumē eius uideatur.Iuſtitiæ forma in proximo:quæ ueniēti ad nuptias antefertur:ut candelabris portari poſſit.

¶Tres riui ſalutis fluxerūt à corpore Ieſu.Verbum doloris in quo confeſſio:ſanguinis aſperſio in quo afflictio: aqua emundationis:in qua compunctio.

¶Piſcinæ tres in ſcriptura reperiuntur.Vetuſtas erroris quæ eſt poſt duos muros:ſenſualitas carnis in qua decumbebāt languidi:perſpicacitas rationis quæ eſt in uia agri fullonis.In his adaquantur oues & holocauſta lauantur.

¶Fomenta ignis tria in nobis:ſtipula cogitationis immūdæ:fœnū locutionis prauæ lignū opationis illicitæ.Hæc ad ignē nos nutriūt:niſi ſupiorибꝰ fontibus extinguātur.

¶Contemplatiuorum feneſtræ tres ſunt:originaria quæ eſt uerſus orientem:gubernatritia quæ uergit ad auſtrū: conſummatiua quæ reſpicit ad occidentem.

QVatuor fontes irrigāt hortū dei reatus proprij deploratio:quæ circuit terram æthiopiæ:exceſſionis fraternæ cōpaſſio quæ uadit contra aſſyrios:īdultæ grāe cōſideratio quæ mediū īterſecat babylonis:deſideriosa charitatis affectio q̄ circuit oēm terrā euilath.Hi fontes habēt irriguū ſuperius & irriguū inferius,habentes aquas maris fluminis fontis & niuis.

¶In ſcutella dei tria fercula continent̄;claritas ꝑſpicuitatis q̄ fulgebit ut ſol:integritas puritatis q̄ erit ut āgeli:firmitas æternitatis quæ erit ut deus.

¶Oſtia per q̄ trāſitur ad uitam:tria ſunt:fidei ueritas poſt quam ſara ridet:ſpei firmitas q̄ eſt in latere arcæ:charitatis ſoliditas:quā obſeruāt cherubin cū flāmeo gladio.

¶Triforme uinū eſt in cipho dei: rubicundū in longanimitate ſctōrum qđ lætificat iſaac in ægritudine:albū in remuneratione iuſtorū quo debriat̄ noe:nigrū & acidū ī dānatione prauorū:quod Ieſus guſtat ſed nō uult bibere.

¶Veſtis qua ſacerdos uti debet:triplex eſt:exterioris operis groſſitudo:q̄ induit̄ aarō corā pp̄lo:ſpiritalis ſāctimoniæ habitudo;quam apud ſe rebeca abſcōdit,& ea utitur aaron in tabernaculo:contemplatiuæ dulcedinis pulchritudo quæ inconſutilis eſt,ea utitur Ieſus.

¶Tunicæ quibus ueſtimur:tres ſunt caſtigatiua corporis odomatio:q̄ pellicea eſt & induit adam:cōſtantis perſeuerantiæ longitudo :qua dilectus amicitur Ioſeph,remuneratricis gratiæ largitudo:qua ueſtitur Ieſus.

¶Seraphin ſex alæ ſunt:duæ pedales:pudor de p̄teritis:& metus de futuris.Laterales qbus uolatur:timor deprimens & ſpes ſuſtolens.Capitaneæ humilitas prouehens,& charitas perficiens.

¶Sola duo deus habet:angelicā ſubſtantiā quæ eſt excelſum ſoliū:& huānā naturam:quæ eſt ſolium eleuatum.

¶Quatuor aīalib⁹ quatuor pēnæ ſunt:timor & pnīa quæ corpus uelant:amor & ſpes quæ ſibi iungunt̄.& uolant.

¶Aīalib⁹ nouæ legis ſex alæ inſunt:naturalis ſuggeſtio:legalis inſtitutio:prophetalis aſſertio:euangelica ſanctio apoſtolica iuſſio:eccleſiaſtica conſuetudo.

¶Cubile Ieſu triplex eſt:unitas teſtamētorum q̄ eſt quaſi uter⁹ uirginalis:ecclīa electorū q̄ eſt quaſi p̄ſepiū:cōſcientia purgatorū:quæ eſt quaſi ſepulchrum in petra.

¶Tria ſunt q̄ nobis in ſctis apponūt̄ ad edendū:exterior corporis habitudo:quā tria ſata cōſtituūt:in uultu grauitas:in habitu uilitas:in inceſſu maturitas.Hic eſt panis q̄ qnqꝫ milia ſatiant̄:& eſt ordeaceus.Sequit̄ īterior ſpirit⁹ aptitudo:quā tria qꝫ ſata cōſtituunt:in ꝓſperis humilitas:in aduerſis ſoliditas:in cūctis mediocritas.Hic eſt panis ſiligine⁹ :quo quatuor milia ſaturāt̄.Seqtur ſuperior & deo ſimilis pulchritudo.Huius ſata conſtituit in deo& hoīe charitatis triformitas:q̄ amicū & inimicū cōplectit̄ & diligit ꝓpter deū.Hic eſt panis frumētiti⁹ q ſpūſancti uapore decoquitur & panis angelorum uocatur.

¶Duæ ſunt domus dei.Exterior rerū miniſtra curioſitas quæ tabernaculum eſt ſuper quod apparet gloria domini & recidit:deo uacans & ſeruiens deuota ſimplicitas:quæ templum eſt & de loco non mouetur.

¶Duæ ſunt arcæ in ueteri lege. Textus hiſtoriæ literalis quæ habet in ſe homines & iumenta:& ſenſus cōtinentiæ ſpiritalis quæ habet manna & uirgam aaron.

¶In ſcriptura inueniuntur tres currus. Elatio potētiæ tē
poralis:cuius auriga eſt tumor p̄ſumptionis & audaciæ:
habēs equū robur ꝓpriæ cōfidētiæ.Rotæ eius p̄cepsmo
bilitas uanitatis:& fœlix ſucceſſio ꝓſperitatis.Hic eſt cur
Exo. 15. rus pharaonis:in quo morit̄ rechab.Sequit̄ altitudo con
uerſatiōis & uitæ.Auriga ei⁹ ſermo cōmonitiōis diuinæ:
habens equū uotū p̄ſeuerantiæ. Rotæ eius horrenda terribilitas tormētorū:& mira delectabilitas p̄miorum. Hic
Actu .8. eſt currus:in quo legit cū philippo eunuchus.Seqtur cel
ſitudo cōtēplationis & gr̄æ.Auriga ei⁹ amor cæleſtis patriæ habēs equū deſideriū beatitudinis & uitæ.Rotæ im
4.Re. 2. probatio gl'iæ mundialis:& diuinæ reuerentia maiſtatis.
Hic eſt currus igneus:in quo helias rapitur in cælum.

¶Tria ſunt opirimenta altaris.De peccatis pœnitētialis affiictio,q̄ eſt cilicium:de uenia laudis & lætitiæ magnitudo,quæ eſt uelut æs ſonans:de gratia præconialis iubilatio:quæ rutilat uelut aurum.

¶Claues quæ nobis occulta referant,tres ſunt.Anxij temporis auſteritas,quæ aperit puteum abyſſi:præſumptiuæ ſpei ſubtilitas,quæ referat regna cælorū:ueræ dilectionis conſpicuitas,quæ eſt clauis Dauid.

¶Fluuij quibus peccatores ſe lauāt duo ſunt.Fluxus corruptionis & laſciuiæ:peſtis adulatiōis & fallaciæ:qui ſunt abana & pharphar fluuij damaſci.

¶Quibus iuſti ſe balneant,duo ſunt.Inuectio corruptionis & contumeliæ:ſuauitas conſolationis & gratiæ:qui ſunt ior & dan fluuij iudææ.

¶Cantica fideliū quatuor ſunt.Victoriæ,qđ ſubmerſo ca Exo. 15.
nit̄ pharaone.Adhortationis,qđ terrā promiſſionis con Num.12
cinunt intraturi.Lætitiæ,qđ de ſuſceptione filij cātat an 1.Reg.2.
na.Fortitudinis;qđ Dauid cantat de manu ſaulis erept⁹. Pſal.69.

¶Quatuor ſpecies herbarū ſunt ī horto dei,Puritas corporalis mūditiæ,q̄ eſt quaſi liliū grā ſpiritalis innocētiæ:quæ eſt quaſi yſop⁹;ueritas liberalis eloquētiæ q̄ eſt quaſi uiola:iuſtitia operationis continuæ:quæ eſt quaſi roſa.

¶Martyrium ſine ſanguine triplex eſt:Parcitas in ubertate quam habuit Dauid & Iob:largitas in paupertate quā exercuit thobias & uidua:caſtitas in iuuentute:qua uſus eſt Ioſeph in ægypto.

¶Duo ſunt pedes qb⁹ uti debem⁹:natura,& conſuetudo

¶Equi qbus ad cælū euehimur tres ſunt.Dolor ex pœnitudine;cuius ungulas coluber mordet.Huius ſella eſt de ueniæ perceptione p̄ſumptio frænū,& cham⁹,ſolatia ſcripturarū & exēplaria ueterū.Calcaria qbus urget̄,de reatus enormitate cōfuſio:de pœnæ cōſideratione formido.Fouea deſperatio.Sequit̄ feruor ex religione:cui ſuperſedet mardoche⁹ in ueſte regia.Huius ſella,temperās diſcretionis grauitas:frænū & cham⁹:ſuſpecta conditio carnis ſuæ:& utilis emerſio perſeuerantiæ.Calcaria exercendæ honeſtatis cupiditas:& fraternæ commoditatis auiditas.Fouea intēperātia.Sequitur deſideriū ex amore:cui dat̄ fortitudo:& circundatur hynnitus.Calcaria:fluxa labilitas præſentium:ſtabilis æternitas futurorum.Ductor:affectuoſitas uidendi deū.Fouea:indiſcretio.

¶Speluncæ in libris ſacris inueniunt̄ tres.Peruerſa īpictas uolūtatis q̄ eſt latronū:in qua ſaul purgat uentrē:ſoli 1.Reg. 4
da firmitas æquanimitatis quæ fit in altari & eſt uni⁹ cubi
ti:exercitum geminæ pietatis.Hæc eſt ſpelunca duplex: Gen. 23
in qua patriarchæ ſepeliuntur.

¶Quatuor ſunt arma:qbus principaliter communimur.Prudens & humilis intelligentia eſt quaſi galea & caput operit:mediocris & parca tēperātia q̄ eſt lorica & pect⁹ tegit:pſeuerās & patiens cōſtātia q̄ eſt quaſi ſcutū & dexteram munit:retributrix æquitatis iuſtitia:quæ eſt gladius utrobiqꝫ incidens:& diuiſionem animæ & ſpiritus.

¶Tria ſunt ſacrificia.Pia cōtritio habēs butyrū humilitatis & abſinthiū indignatiōis:digna operatio habēs oleū diſcretionis & acetū confuſionis:gratiarum actio habēs balſamum deuotionis & uenenum ingratitudinis.

¶Quatuor ſunt in qbus aīa captiuatur.Mūdialis nequitia:inutilis triſtitia:inanis gloria:latens ſuperbia.

¶Cæli ad quos rapimur tres,dignitas eccleſiaſticæ puritatis ad quā rapit̄ helias in corpore:ueritas angelicæ ſubtilitatis ad quā rapitur ezechiel in ſpiritu:ſummæ incircūſcriptio deitatis:ad quam rapiuntur animæ electorum.

¶Sex ſunt refugij ciuitates . Interdictæ præuaricationis cautio ſequēdæ præceptionis obeditio:propitiādæ diuinitatis ambitio.Hæ ſunt in terra chanaam.Mundanæ fabricæ conſideratio:urbis tyrannicæ fugis inſpectio:& ſupereminēs uerbi dei cognitio.Hæ ſunt trans iordanem:& ſunt de ſorte leuitica.

¶Paradiſorū tria genera ſunt.Voluptuoſa dulcedo uiſibiliū quæ irrigatur ſicut hortus delitiarum:ſincera puritas ſpiritaliū quæ in ſe cōſeruat hominē:delitioſa ueritas ſuper cæleſtium:ubi paulus audit arcana uerba.

¶Mōtiū gn̄a quatuor ſunt.Mōtes gelboe,ubi abijcit̄ cli 2.Reg.1.
pe⁹ ſaul:montes ſamariæ q nimis erigunt̄:mōtes armeniæ Amos.3
ſup quos arca reqeuit:mōtes iſrael q expādūt ramos ſuos. Gene.8.

¶Quæ nos deuocāt à ꝓpoſito noſtro duo ſunt.Rubor in Eze. 36.
cepti operis:& deſperatio exequēdæ uirtutis.Hi recab &
baana:qui occidunt hiſboſeth in ſtratu ſuo.

Pallia

¶Pallia quib⁹ noſtra nuditas operit̄:quatuor ſunt.Vetuſtas erroris & neqtiæ q̄ eſt quaſi perizoma uerendorū:no
Gen.2. uitas cōuerſationis & uitæ qua rebeca deſcendens came
Gen.24 lo operuit uultum ſuum:integritas cæleſtis ſanctimoniæ
4.Re.2. quam helias reliquit heliſæo:& diuidit iordanē :claritas
immortalitatis æternæ quod eſt pallium ſaphirinum:quo
in die feſto utitur mardocheus.

¶Bonus eſt deus tēporale beneficiū largiter impendēdo:Patiens eſt ultionem peccatorū,miſericorditer differēdo:Longanimis eſt reos ad pœnitentiam inuitando.

¶Hoſtes qbus tradimur tres ſunt.Immundorū deſideriorū impuritas:q̄ ſunt quaſi mures rodentes poſteriora corporaliū paſſionū: obſcœnitas,q̄ ſunt quaſi locuſtæ more ſcorpij percutientes:rationis & ſenſus obſtinata peruerſitas:quæ ſunt ſerpentes igniti.

¶Latrones q nobis optima quæqꝫ furant̄:q̄tuor ſunt.He
betati intellect⁹ ſocordia:tollēs nobis ſciētiam ueritatis.
Hic latro apud pſalmiſtā dr̄ negotiū in tebebris. Indomi
p̄s.90. tæ carnis laſciuia rapiens meritum integritatis:& dæmo
Ibidem. niū dicit̄ meridianū.Fauoralis aure iactātia tollens pleni
Ibidem. tudinē ſanctitatis:& dicit̄ ſagitta uolās in die. Vitæ hui⁹
amor & appetentia,rapiēs præmiū æternitatis:& dicit̄ ti
mor nocturnus.Hi ſunt latrones ſyriæ.

¶Oſcula tria ſunt.Recōciliatoriū quo duo pedes dn̄i miſericordia & iuſtitia contingūtur.Remuneratorium quo duæ manus opus creatricis iuſtitiæ & modus gubernationis cōtinue cōplectunt̄:contēplatoriū quod ſumit̄ ad os:& uerbum dei atqꝫ hoīem , in unitate miranda connectit.

¶Poſſunt quoqꝫ dici.Naturale quando ſpontanea uoluntate ducimur ad bonum:doctrinale quando ammonitiōe alterius inuitamur ad deum: gratioſum quando iocunda inſpiratione trahimur ad bene agendum.

Vocationes tres ſunt. Diuina ſicut in paulo:humana in quinqꝫ milibus conuerſis ad uocem apoſtolorum:neceſſaria in primo eremita paulo.

¶Cōtemplatio dicit̄ cibus in hac uita:ubi in ſudore ueſcimur pane noſtro:potus in futura ubi libere & ſine dolore ſumitur:ebrietas in ultimo cū aīa recepto corpore cōgaudebit,unde dicitur.Comedite amici &c.

¶Contemplatiui alij aſcendūt& corruūt:ſicut beſtia quæ
Actu. 10 tangit montem:alij rapiuntur& deſcendunt:ſicut petrus
poſt exceſſum deſcendit de cœnaculo.

¶Duo ſunt ubera.Compaſſio de qua fluit lac conſolationis quo nutriuntur infirmi : congratulatio unde fluit lac adhortationis:unde ſuſtentantur ualidi.

¶Vnguēta tria ſunt cōpūctio de memoria pctōrum quæ infundit pedes Ieſu:deuotio ex recordatione beneficiorū qua perungit̄ caput Ieſu:pietas ex conſideratione miſerorum:q̄ ad ungendū corpus Ieſu à mulierib⁹ præparatur.

¶Virgæ tres ſunt.Virga moyſi quæ diuidit mare rubrū:
Exo. 14. uirga aaron quæ confert ſacerdotium uirga Dauid paſto
Num. 17 ralis propulſans aduerſarium.
1.Reg.17 ¶Triplex fuit forma Ieſu.Communis & deſpecta:ſole cla
rior & tota ſplendida:ſpiritalis & diuina: ſed humanis ui
ſibus temperata.

¶Cibi iſrael tres ſunt. Azyma ſciētiæ ſecularis ī exitu de ægypto:manna intelligentiæ in deſerto : palma uictoriæ triumphalis in promiſſionis regno.

¶Diuinorum conſcij ſecretorū tres ſunt.Agnitæ fidei firmiſſimus executor:īgruētiū uitiorū ſtrenu⁹ ſupplātator:pceptæ gr̄æ hūilis cōfeſſor:hi ſunt petr⁹ iacob⁹ & ioānes.

¶Tres ex omni populo liberantur:noe daniel & iob.

¶Tres in ſacerdotiū aſſumunt̄:moyſes aarō & ſamuel.

¶Latrones innocentiæ ueſtem diripiunt:tētationū ſagittis cōfodiunt cæleſti conſolatione deſtituunt:

¶A dn̄a nr̄a rei habēt ueniā:iuſti grām:angeli lætitiam.

¶Bona ꝓuidere corā hoībus debemus:habitu ne ſit notabilis;actiōe ne ſit reprehēſibis:ſermōe ne ſit cōtēptibilis.Corā deo cogitatiōe ſctā:affectiōe pura: intentiōe recta.

¶Duo ſunt in xp̄o:gn̄atio diuina & gn̄atio humana:& in ſpūſctō proceſſio & gr̄a.Operat̄ aliud in nobis ꝓpter nos ut cōpunctionē dimittendo pctā:deuotionē ſanādo opa:amorē reuelando cæleſtia.Propter proximos aliud:ut doctrinam ſermonum:gratiam curationum &c.

¶Duplex eſt periculum;ne uel ea quæ propter nos diuidamus proximis:uel ea quæ propter ꝓximos reſeruemus nobis.Hæc eſt diſcretio ſpirituū.

¶Ianitor memoriæ,recordatio profeſſionis:uoluntatis ſanitor,memoria patriæ cæleſtis.Portitor intentionis,cōſideratio gehennalis.

¶Modi diligendi ſunt q̄tuor.Carnē amare carnaliter,ſpiritum carnaliter:carnem ſpiritaliter:ſpiritum ſpiritaliter.

¶Tres ſunt panes quos de uia ueniens quærit amicus:cōtinentia,humilitas,charitas.

¶Pax triformis. Ficta ut iuda:inordinata ut in adam & in eua:uera quam xp̄s reliquit diſcipulis ſuis.

¶Sequentium pacem tria ſunt genera.Pacati qui in pace poſſidēt terrā ſuā:patiētes qui in patiētia ſua poſſidēt animas ſuas:pacifici qui pacem faciunt inter diſcordes.

¶Contemplatores alij aſcendunt & cadunt:ut illi qui euanuerunt in cogitationibus ſuis:alij rapiuntur & deſcendunt ubi ſine mente excedimus deo.

¶Quadrus lapis eſt ſuperius amando cæleſtia:inferius cōtemnēdo terrena:à dextris uilipendendo proſpera : à ſiniſtris æquanimiter ſuſtinendo cōtraria.

¶Minuendi ſāguinis duplex eſt cauſa. Interdū qualitas:
interdū quātitas obeſt.Nec minus pernicioſa immodera
ta abundātia:quàm corruptio.Liber meus eſt iſte.Sāguis
aīæ meæ,uoluntas.Naturæ ſiquidē cognatus præ cæteris
humorib⁹ ſanguis dicit̄:& aīæ uita in uolūtate eſt.Minua
tur ergo praua uoluntas:q̄ morbi cauſa eſt ſpiritalis. Minuat̄ inquā dū penit⁹ exhauriri exſiccariqꝫ nō pōt.Scidatur & aperiatur uena ferro cōpunctiōis:ut pcti & ſi nō oīs
ſenſus:certe cōſenſus effluat & abijciat̄.An dubitas inue
niri & in aīa ſanguinis nō inutilis inutilē abūdātiā? Audi
ſapiētē medicū:q & ip̄m docet iuſtitiæ ſanguinē minuen
dū.Noli,inquit,nimiū eſſe iuſtus. Simile eſt illud apoſtoli.Nō pl⁹ ſapere quàm oportet:ſed ſape ad ſobrietatē.Cui
putas uenæ parcendum eſt:ſi & iuſtitia & ſapientia egent Rom.12
minutione? Quis eñ ſanguis utilior? Illud tamē memēto
nec nimis iuſtū,iuſtū:nec ebriam(ut ita loquar)ſapiētiā:
oportet ſapiētiā noiari.Sic nimirū & in ſanguine corpis
inuenire eſt:ubi excreuerit nimis nō iam nutrimētū affer
re corpi ſed detrimentū.Quāobrem ſi peccare delectat,ad
huc ſanguis uitioſus eſt:& minuere feſtinato.Si uis agere
pœnitentiā: caſtigare ut oportet mēbra:corpus affligere:
iudicare temetipſum:ut non incidas in manus dei uiuentis:iuſtū id qdē:ſed ne qd nimis. Alioquin reprimēd⁹ eſt
feruor immoderat⁹ ne noceat unitati:ſeruiat indiſcretiōi.
¶Pars tua ſumus dn̄e:quā tuliſti de manu amorrei in gladio & arcu tuo. Gladius tuus ſermo uiuus & efficax:arc⁹
tuus incarnatio tua.Ibi eñ uelut curuato ſapiētiæ ligno Gen.48
& pio quodam modo flexa diuinitate : neruus carnis ue Heb.4.
hemēter extēſus:& humanitas ineffabiliter aucta cognoſcitur.Pars ergo tua ſumus & ppl's acquiſitionis tuæ:quē
acquiſiſti uerbo p̄dicationis:& myſterio incarnationis. 1.Pet.2.

¶In circunciſiōe dn̄i nec neru⁹ rūpit̄ nec os cōminuit̄:ut robuſtiora quæqꝫ & firmiora ſeruent̄ illæſa.Aperitur aūt cutis:amputat̄ caro:ſanguis effundit̄:ut illecebroſa mollities caſtigetur.In carne qdem pctm̄ qđ ī ea manet intellige:porrò in cute operimētū eius:in ſanguine uerò incētiuū. Hæc igit̄ uera circūciſio ſpū nō litera: ſi uelamen excuſatiōis & diſſimulatiōis p cōpunctionē cordis & cōfeſſionē oris amoueas:ſi pcti cōſuetudinē correctiōe cōuerſionis abſcindas : ſi deniqꝫ ut neceſſarium eſt occaſiones quoqꝫ peccati & fomitem fugias concupiſcentiarum. Mat.2.

¶Obtulerūt magi dn̄o aurū th⁹ & myrrhā.Hæc fortaſſis ꝓ loco & tpe neceſſaria uidebant̄.Auri p̄tiū ob paupertatē:myrrhæ unguētū ob īfantilis(ut aſſolet)corpis teneritudinē: thuris odoramētū ob ſordidā ſtabuli māſionem.Nos uerò qm̄ illa iam oīa trāſierūt,offeram⁹ ei acceptabiliora munera : myrrhæ unctionē in communionē ſacialis

uitæ:thuris ſpecie in ſuaueolētia bonæ famæ:auri ſplēdo
rē i cõſciæ puritatē:quò uidelicet nec de officioſa cõuer
ſatione familiarē gratiā:nec de laudabili opinione inanē
gloriā:ſed honorē dei & fratrū utilitatē q̃rere ſtudeamꝰ.
¶Caueamus fratres ne uaſorum interim uacuo ſplēdore
decepti:ſero cõqueri habeamꝰ,ꝙ lāpades noſtre extīguū
Mat.25 tur.Ego enī reor minime fuiſſe accēſas:q̃ tūc uident exti
guí.Sic nēpe habes. Sil'e ē regnū celorū decē uirginibꝰ:
q accipiētes lāpades ſuas.Accipiētes dixit:nõ accēdētes.
Qñõ enī accenderūt:q̃ nõ ſumpſerūt oleū ſecū? Aut ubi
ignis materia defuit:quõ ignis fuit? At lucet caſtitas etiā
ex ſeipſa.Sed quāto lucidior lampas ardēs quā ſine igne:
tanto pulchrior caſta generatio cū charitate. Sic & à cæ-
teris uoluptatibus tēperātia & patiētia in aduerſitatibꝰ,
honeſtas in cõuerſatione:& circūſpectio in ſermone:elee
moſyna quoq; & eiuſmodi opera pietatis naturali quadā
placere grā & uelut ingenito decore etiā apud fatuas uir
gines retinere uidentur.At quoniam uitrea magis quàm
ignea claritate fulgebāt:eo ipſo lampades ſuas arbitrabā
tur extingui:quo nimirum inanem hunc ſplendorem ab
æterna conſpexerint luce reprobari.
¶Quāta eſt miſeria nr̃a: & indigētia nr̃a quàm multiplex.
Etiā uerbis opꝰ habemꝰ:Et cū utrūq; ſit miſerū:non iam
1.Cor.2. mirū ꝙ īter nos mirū magis ꝙ etiā ad noſipſos.Nemo ſcit
Luc.16. quæ ſint in hoīe:niſi ſpūs hoīs qui eſt in ipſo. Chaos ma-
gnū inter nos firmatum eſt:niſi interueniēte quaſi inſtru
mēto uerborū,fiat adinuicē trāſitus qdā cordiū in cõica-
tiõe cogitationū.Hac neceſſitate iuēta ſunt uerba.Quis
neſciat? Verūtn̄ & noſipſos uerbis iā alloqui neceſſe eſt.
Pſal.61. Nõnne deo ſubiecta es anima mea? ꝓpheta ait. Ab ipſo
enim ſalutare meum.Et cui non frequēter neceſſe eſt ani-
mā reuocare ſuā:aduocare rõnem ſuā:ſuos cõuocare affe-
ctus? Cui nõ opus eſt crebro ſeipſum cõuenire uerbis,in
crepare minis,ſolicitare monitis,urgere accuſationibus?
Quinetiā ratiocinijs ſuadere expedit,quale ē:ab ipſo enī
ſalutare meū:& conſolari aliquādo iuxta illud:quare tri-
ſtis es aīa mea & quare cõturbas me? Et interdū uelut ex-
citare & dicere.Lauda aīa mea dn̄m.Et nonnūquā diligē
p̄s.41. tius cõmonere de quibus oportet:ut eſt Benedic aīa mea
p̄s.145. dn̄o:& noli obliuiſci omnes retributiones eius.Nēpe cor
p̄s.39. meum dereliquit me:& neceſſe habeo ad meipſum imo ad
me alterū loqui.Atq; id iterim tanto amplius:quanto mi
nus ſum adhuc reuerſus ad cor:reuerſus in me:unitus de-
niq; mihiipſi.Nā ne inuicē quidē erit iam uerbis uti:ubi
in unū utiq; uirum perfectum occurremꝰ omnes. Oppor
tune igit̃ linguæ ceſſabunt:nec medius requiret̃ interpres
ubi uſq; adeò mediū omne charitate conſtrauerit ille uni
cus mediator:ut & nos in unū facti ſimus in ipſis:qui uerè
ſempiterneq; unum ſunt:deo p̄re & ipſo dn̄o Ieſu xp̄o.
Cāti.4. MEl & lac ſub ligua eiꝰ.Id qdē neceſſe.Nā quod
in lingua eſt,durū ſonat. Verba ſapiētis quaſi
ſtimuli:& ſicut claui i altū defixi. Aliꝰ eſt cuiꝰ
moliti ſunt ſermões ſup oleū:ſed oleū pc̄toris
p̄s.140. nõ impinguet caput meū.Corripiat me magis iuſtꝰ & in
crepet:nā hoc i miſericordia eſt:quā illud impinguet oleū
caput meū:in quo eſt dolꝰ.Pulchre enī nõ molles ſed mol
liti dicūt̃ ſermões uel ſuaſoris adulatoris:uel ſuaſoris ini
qui:ꝙ ſit in eis nõ tā uera & ſolida quā ſupducta & ſimula
ta ſuauitas.Siquidē ipſi ſunt iacula. Deniq; ſub ligua eiꝰ
qd? Audi ꝓphetam.Labor & dolor.Porrò ſub linga eius
mel & lac:q iuxta eundē ꝓphetā.Laborē fingit in p̄cepto.
Miraris fingere ueritatē,nā mirari licet:dubitare nõ licet
Pſal.9. Si & alterū teſtē q̃ris:lege in euāgelio qa finxit ſe longiꝰ
ire.Quidni figmentū figmēto exhibeat? Siquidē ipſe no
Luc.24. uit figmentū noſtrū:utiq; laboris impatiens.dilationē nõ
ſuſtinēs,fragile ad utrūq;.Pie ergo prouidit ut haberet
pietas promiſſionem uitæ eius quæ nūc eſt & futuræ:nec
laborē uerū imponeret ſed magis fingeret i præcepto.Au
Matt.11. di quõ laborē fingere:ipſe ſe ꝓdat. Tollite iugū meū ſup
Ibidem. uos:& inuenietis requiē aībus ueſtris. Iugum enī meum
ſuaue eſt:& onus meum leue.Quõ nõ fictus labor:ubi nõ
labor ſed reqes inuenit̃? Ita ergo labor in lingua:mel ſub
lingua.Quid ſupra linguā? Ineffabilia:q̃ nõ licet hoī loq. 2.Co.12
Miſeri q ſolū qd' in ligua ſonuit attēdētes:nec qd' ſub lin
gua recõditū nec ꝙ ſupra repoſitū fuit capere potuerūt.
Durꝰ eſt hic ſermo inquiunt.Durus equidem:ſed tamē Ioan.6.
idem eſt uerbū uitæ.Qui nõ baiulat crucē ſuā & ſeqt̃ me Mat.10.
nõ eſt me dignus.Si quis uenit ad me & nõ odit patrē &
matrē,adhuc aūt & aīam ſuā non eſt me dignus.Quid du
rius poterat dici? Noli errare.Lapis uidet̃:panis ē. Durꝰ
in cortice:ſed ſuauiſſimꝰ i medulla.Tētat te dn̄s deꝰ tuꝰ.
Fidei exercitatio & ꝓbatio dilectionis eſt fictio iſta labo-
ris.Eſto tn̄ lapis ſit.Nūc tu credis qd' & dæmões credūt?
Si filiꝰ dei es:dic ut lapides iſti panes fiant.Oēs nouimꝰ Mat.4.
qs hoc dixit.Nõ dubitat ille poſſe ſolo dictu(quo quidē
faciliꝰ nihil eſt)ex lapide panē facere quē filium dei eſſe
credit.Fas eſt & ab hoſte doceri.Dicamꝰ & nos filio dei:
dic ut lapides iſti panes fiāt.Nam & ille q hoīm utiq; nõ
dæmonū uenerat in ſalutem:ſic cõfutauit aduerſarios:ut
puulos erudiret.Nõ enī dicēs qd' ille uoluit ſed qd' opor
tuit nos audire:ut uidelicet noſter hic lapis panis fieret
nõ illiꝰ:nõ in ſolo,inqt,pane uiuit hõ:ſed in oī uerbo qd' Ibidem.
procedit de ore dei.Quid tu ad hæc ueritatis inimice ſub
murmuras? Qd' qdē ipſe fateris & negare oīno nõ potes:
potēs eſt filiꝰ dei dicere ut lapides panes fiāt.Vbi ergo il-
le de uerbis dei ait & gn̄aliter ait:qa ſic uiuit̃ & i talibꝰ ui
ta ſpūs mei:qd tu mihi ſubſibilas ad quoduis eorū dicēs:
durꝰ eſt hic ſermo? Quæ dei filiꝰ dixit & facta ſūt alimēta Philip.2
uitæ:tu ne ſaxa dixeris q filiꝰ dei nõ es.Non ſum ego q te
arbitrer(qd' temeraria ꝓrſus rapina arbitratꝰ es ipſe)eſſe
te æqualē deo:ut dicēte te panis i lapidē reuertat̃.Qui fi-
liꝰ dei nõ es:ſine cauſa dicas ut lapides iſti panes fiāt.Nec
minꝰ fruſtra tuū nobis apponas ꝓ pane lapidē:ſcorpionē
ꝓ ouo:ꝓ piſce ſerpētē.Væ eī his q panē lapidē.lapidē pa Eſa.5.
nē dicūt:ponētes lucē tenebras,& tenebras lucē:iugum
xp̄i aſperū:& eſſe ſub ſentibꝰ delitias reputātes.Has deli
tias ego noli.Opto magis guſtare & uidere:qm̄ ſuauis eſt Pſal.33.
dn̄s.Hoc enī nõ fruſtra is ipſe q monet ſtuduerat experi-
ri.Deniq; ait.Quàm dulcia faucibꝰ meis eloqa tua.Et rur p̄s.118.
ſum.Quam magna,inqt,multitudo dulcedinis tuæ domi Pſal.30.
ne:quā abſcõdiſti timētibꝰ te.Vbi putas abſcõdit? Nēpe
ſub lingua ſua:ſub capite eius quæ dicit.Leua eius ſub ca Can.2.
pite meo:& dextera illius amplexabit̃ me.Licet enī in pro
miſſiõe uitæ eiꝰ q̃ nunc eſt dulcedo & multitudo dulcedi
nis & magna quoq; & quàm magna ſit multitudo:pfectio
tn̄ nõ niſi in ꝓmiſſiõe future.Perfeciſti,inqt,his q̃ ſperāt Pſal.30.
in te:i cõſpectu filiorū hoīm.Quid pfecit? Nõ eſt hic ſer-
mo i lingua:ſed ſupra linguā.Ideò enī auris nõ audiuit:
qa nec lingua ꝓtulit:qd' preparauit deꝰ his q diligūt eū.
Nec ſanè in abſcõdito cõſūmatio illa:ſed in conſpectu fi-
liorū hominū erit.Cõgrue uero nõ aduc perfecturū ſed
iā pfeciſſe cū ſperantibus ait.Spe enī ſalui facti ſumus. Rom.8.
INter babylonē & hieruſalem nulla pax eſt:ſed
guerra cõtinua.Habet una quæq; ciuitas regē
ſuū.Rex hieruſalē xp̄s dn̄s eſt:rex babylõis dia
bolus.Et cū alterū i iuſtitia alterū in malitia re
gnare delectet:rex babylõis quos põt de ciuibꝰ hierl'm ꝓ Rom.6.
miniſtros ſuos.ſ.ſpūs immūdos ſeducere,ut ſeruire eos fa
ciat iniqtati ad iniqtatē,in babylonē trahit.Vn̄ dū unum
de ciuibꝰ ſuis cõſtitutꝰ ſpeculator ſup muros hierl'm tra-
hi cerneret:nūciauit regi captā p̄dā,i babylonē duci.Rex
uerò hierl'm aduocās ſpm̄ timoris militē i talibꝰ ſtrenuū:
uade,inqt,eripe p̄dā noſtrā.Ille ut ſemp ad oīa iperata pa
ratꝰ,cū uelocitate hoſtes pſeqt̃:& i auribꝰ eorū factꝰ eſt re Actu.2.
pēte ſonꝰ tāquā aduēiētis ſpūs uehemētis.Timor enī ſup
eos intonuit:& ad uocē ꝟtutis eiꝰ hoſtiū robur oē cõtre
muit:q̃s i fugā cõuerſos timor nõ lõgiꝰ ꝓſecutꝰ eſt:ſed cre
ditū cõciuē reducebat ad ꝓpria.Verū unꝰ ex aduerſarijs
triſtitiæ ſpūs nõ erat cū eis:qn̄ timor aduēit.Hic cū cerne
ret ſocios ſubito fugiētes:ab iſidijs i qbꝰ latebat ociꝰ ad-
uolauit.A timore iqunt ſolo factū eſt iſtd',& ē opprobriū
oibꝰ nobis:At ille.Ne tīeatis à tīore iſto.Scio enī qd ſctõ
opus

opus ſit.Ibo & ero ſpūs mendax in angulis ſemitarum:&
amicū me ſimulabo timoris.Noui enī hoīem:nec eſt agen
dū cū eo ui ſed fraude.Vos aūt expectate finē.Fecit ut di
xerat:& uiarū cõpēdia captās præceſſit timorē.Referēſq;
ſter per uiā qua gradiebat̃ timor obuiꝰ ei factus eſt:amica
ſed iniqua cū eo colloqa cõmiſcēs:ita ut ſeducere eum cœ
perit:& timor neſcius bono aīo ſequebat̃.Prope iam erat
ut eos in foueā deſperatiõis impelleret.Sed ſpectator regi
indicat quid agatur.Rex aūt unum de milibus ſuis ſpem
ſcilicet p̄cepit accerſiri:quē cū equo deſiderij & enſe læti
tiæ in auxilium iubet accelerare timoris.Fidelis miles ad
imperiū egrediēs,cū perueniſſet ad locū:uibrās enſem læ
titiæ,triſtitiā effugauit.Sicq; liberatū cõciuem & impoſi
tū equo deſiderij p̄cedēs trahebat funiculo promiſſionū:
& timor ſequēs urgebat facto flagello de funiculis pc̄tõ-
rū.Ibat igit̃ uolūtarius equus:hinc attractus,inde cõpul-
ſus:ſed in tā rapido curſu timēdū ei fuerat ab incurſu. Vn̄
& collegerūt milites babylonici conſiliū dicētes.Quid fa
cimus qa ſic euadit:quem iam quaſi cū ſecuritate poſſide-
bamus? Quõ plauſus inferni uerſus eſt in plāctū:& per ſo
los duos milites gaudium eſt in cælis ſuper ſui liberatiõe
conciuis? Quõ perijt uerſutia diabolicæ fraudis? Vnꝰ au
tē ex eis cæteris neqor:cū ſceleris huiꝰ opifex eſſet,ꝓpha
nū ꝓtulit cõſiliū dicēs.Vos neſcitis quicquā nec cogita-
tis quia modo ad capiendum facilior ſit:etſi captus diffici
lius èripi poſſit.Vos igit̃ àlõge proſeqmini,ergo me in ā-
gelū lucis trāſfiguro:ut ignaros uiæ tanquam aduenas &
peregrinos docēdi ſimulatiõe decipiā.Hūc igit̃ in modū
fraude diſpoſita regi noſtro ſpeculator annunciat:uenire
quidē hoīem equo impoſitū deſiderij:ſed plꝰ quàm opor
teat ꝓperare:eò ꝙ frænū & ſella deeſſet.Hoſtes,inqt,à lõ-
ge ꝓſequunt̃,alij tāquā inueterati malorū uiarū cõpēdia
captāt.Sed & nūc unū uideo i quo armorū noſtrorū relu
cet effigies:à nobis tn̄ ille exiuit.Neceſſe eſt eat q interro
gare nouerit eū:noſter es an aduerſariorū? Porrò rex cu-
ius animū cura ſemp ſolicitat aīarum: duos conſiliarios
ſuos emittit:prudētiā & tēperātiā. Quarū tēperātia qdē
equo frænū diſcretionis impoſuit: & ſpem moderatiꝰ in-
cedere pſuaſit.Prudētia uero timorē increpās & arguens
improbitatis,de futuro cõmonuit:& equo ſellā circūſpe-
ctionis appoſuit:ut nõ caderet aſcēſor eiꝰ retro:ſed retro
Luc.24. præteriti cõfeſſiõe pc̄ti:an̄ meditatiõi iudicij:à ſiniſtris pa
tiētiæ inniteret̃ à dextris hūilitati.Porrò ſpes & timor de
dere calcaria:ſpes in dextro pedē expectationē premij:ti-
mor in ſiniſtro ſupplicij metū.Et facta mora cū aduesſpera
ſceret & inclinata eſſet iā dies:rurſus congregati ſunt ho
ſtes in multitudine ut dimicent contra eos. Pauet timor:
ſpes accelerat:ſed uix tādē ad conſiliū eos prudētia tēpe-
Rom.13. rātiaq; reuocauit. Et illa. Videtis,inqt,qa dies p̄ceſſit: &
Ioan.11. nox appropinquauit: & qui ambulat in tenebris neſcit
3.Re.10. quo uadat; Porrò uobis grandis reſtat uia:nec parua eſt
Iob.39. hoſtiū multitudo.Eſt autē miles qdā regi nr̃o fideliſſimus
quē ego noui:caſtrū habēs ꝓpe nos poſitū: & firmiſſimū
eſt habitaculū:qa in petra poſuit nidū ſuum. Diuertamꝰ
ad illū ſi placet:qa bonū eſt illic eſſe. Qd' cū placuiſſet oi-
bus & ducē itineris q̃ſiſſent:ait prudētia. Armiger meus
ratio p̄cedet nos:eſt ei gnarꝰ uiarū & notꝰ iuſtitiæ utpo-
tè cõſāguineꝰ eiꝰ.Præcedēte itaq; rõne cæteris ſubſequē
tibꝰ anteuenit ratio:& ſalutata iuſtitia:nūciauit hoſpites
aduentare.Quærit illa qui ſint,unde,ad qd ueniant ſciſci
tatur.Et cum rem cognouiſſet:hilari uultu ſurgēs fugiēti
bus occurrit cū panibꝰ,& obuiauit illis quaſi mater ho-
norificata:ſuſceptāq; aīam ab equo depoſuit: & in pene-
tralibus domꝰ auidā collocauit.Inſequit̃ hoſtilis exercitꝰ
1.Pet.5. & caſtrū obſedēs undiq; inqrit ſi qs forte pateret īgreſſus
ac tāquā leo circuit q̃rēs quē deuoret.Sed cū undiq; illud
munitū inueniūt:tētoria figūt,& excubias ordināt:ne qs
ingredi aut egredi ualeat:ut mane facto inſtructis machi-
nis diruāt & irruāt ſup eos. Interim pauor pauiditate &
ſolicitudine nõ piger nec unquā ſecurus cõmilitiones ex
citat:iuſtitiā cõuenit: de munitiõe loci,de p̄paratione ar-
morū quærit:adijciēs & illud ne fortè ſuſtētatiõi deficiēt
alimēta.Ad hæc iuſtitia reſpondit.Situs loci ut aīaduer-
tere poteſtis ſaxoſus & inacceſſibilis eſt:nec in armis nec
in machinis inimicorū timet inſultū.Sed qa aridꝰ eſt pau
cos habet indigenas quos arido ordeacei panis cibo ut
cūq; ſuſtētat:& nūc ſupſūt nobis qnq; panes ordeacei &
duo piſces.Et timor.Quid hæc,inquit,ſunt inter tātos? Ioan.6.
Cœpit igit̃ magis pauere & tædere:& arguēs aīam ꝙ ab Lucæ.11.
equo deſiderij deſcendiſſet:illud ſæpius memorabat eſſe
nouiſſima hoīs illius peiora prioribꝰ,Equus enī ille p̄pe-
ti curſu feſtinus aduolabat ad urbē:nūc ſoliꝰ rõnis cõmiſ
ſus ducatui.Ipſe inqt,uideris ſi nõ meliꝰ erat tibi nūc ma
gis quàm nūc.Prope iā erat:ut aduerſus ſpē cõtraria ſen-
tientē timor inſurgeret:ſed tēperātia prudētiam aduoca
uit.Accerſita prudētia improbitatē timoris obiurgās:in
aduerſarios,inqt,tuꝰ ô timor mucro deſæuiat.Neſcis qa Pſal.23.
rex noſter rex uirtutū eſt,dn̄s fortis & potens:dn̄s potēs
in prælio? Eat igit̃ nūcius q ſuorū neceſſitates exponat:
adiutoriū flagitet:auxiliatorē adducat.Et qs ire poterit?
ait timor.Tenebræ opiunt terrā:& muros obſidet hoſtiū
peruigil multitudo:& nos ignari uitæ tanquā in regione
lõginqua. Aduocauerūt igitur hoſpitē ſuū iuſtitiā:ſi qd
iniquiūt potes,adiuua nos.Quibus illa.Bono aīo eſtote.
Eſt enī mihi nūciꝰ fideliſſimꝰ regi bene notꝰ & curiæ:ora
tio ſcilicet q̃ in ſecreto noctis ſilētio p ignotas ſemitas ar
cana cæli penetrare:& cubiculū regis adire:& opportuna
importunitate piū regis animū flectere nõ indoctus:ſup
plicatione miſerabili laborantibus auxiliū ſolitꝰ impetra
re.Eat ille ſi placet:ecce enī præſto eſt.Cūq; reſpõdiſſent
oēs placet:prudētia qd regi inſinuet dictāte:iuſtitia ut fi-
deliter agat & ne uacuus reuertatur p̄cipiente:cæteris &
maxime timore ut iter acceleraret dep̄cātibꝰ:p occultos
quoſdā muri exitꝰ dimiſſus eſt.At ille hoſtiū cuneos pene
trās ſecurus:oī aue uelocior in momēto in ictu oculi uſq;
ad portas nouæ hierl'm p̄uenit.Quas cum clauſas reperiſ
ſet & pulſaſſet:ianitoribꝰ ægre ferētibꝰ ꝙ itēpeſtæ noctis
ſilētio ciuitatē impleret clamoribꝰ:& regi ipſi iportunus
eſſe nõ uereret̃.ille pſeuerabat pulſans:& ampliꝰ loqba-
tur.Aperite mihi,inqt,portas iuſtitiæ:& ingreſſus in eas Pſal.117.
confitebor dn̄o regi nr̃o in ore meo ſcd'm multitudinem
dolorū meorū q ſunt in corde meo.Hæc,inqt,porta dn̄i Pſal.93.
mei:iuſtitia me miſit ad uos ut introducar ad regē:qa ad
ip̄m habeo ſecreta q̃ pferā.Vox turbinis audita eſt in ter-
ra nr̃a.Et cū cognouiſſet nūciū eſſe iuſtitiæ:itroduci eū p̄
cepit.Ingreſſa orõ ad regē:adorauit & ait.Rex i æternū
uiue.Et ille.Rectēne ſunt oīa circa dn̄m tuū:& q̃ illiꝰ ſūt? 4.Re.5.
Et orõ.Recte dn̄e:ur̃i grā.Porrò unū eſt neceſſariū.Seruꝰ Luc.10.
ille ur̃ à cornibꝰ unicorniū ad imperiū regis ereptꝰ diuer
tit ad militē ur̃m dn̄m meū:& dn̄e mi terra illa auſtralis &
arēs eſt,& cibū nõ habet.Det dn̄s bn̄dictionē & terra ur̃a
det fructū ſuū:& cõgregati hoſtes i mltitudie ut dimicēt
cõtra nos.Da nobis dn̄e auxiliū de tribulatiõe:qa nõ eſt
aliꝰ q pugnet ꝓ nobis niſi tu deꝰ nr̃.Porrò rex nr̃ cuiꝰ na
tura bõitas:metꝰ his lachrymis:ait.Quem mittemus.Ad
quē charitas.Ecce ego dn̄e:mitte me.Rex āt q̃rebat de ſo
cijs:ſed charitas domeſticā ſibi familiā rn̄dit ſufficer̃.Exit
ergo unà cū nobili illo comitatu ſuo:gaudio pace patien
tia:lõganimitate,bēignitate,bõitate,māſuetudie.His ſti
patus dux inſignis ꝓgredit̃:certuſq; de uictoria erecto ſi
gno triūphali primā ptrāſijt iimicorū ſecūdāq; cuſtodiā.
Cūq; ueniſſet ad portā:ultro apta eſt ei,ad cuiꝰ igreſſū fa
cta ē lætitia magna i oppido.Cūq; ſuadēte gaudio uocife
raret̃ oēs & acclamarēt:exortꝰ clamor exterorū caſtra pter
ruit.Et illi.Quæ ē iſta,iqunt,uox exultatiõis i auribꝰ nr̃is
de caſtris iſrl'? nõ ita erāt heri & nudiuſtertiꝰ:fortè uenit
eis auxiliū,& ipetū faciēt i nos.Fugiamꝰ ḡ iſrl':dn̄s enī pu
gnat ꝓ eis ꝯ nos.Interi charitas more ipatiēs ordiari exer
citū:apiri portas & pſeq p̄cepit iimicos:apte denūciās:ua
dā ad portas iferi.Sicq; uno ipetu uniuerſꝰ charitatis exer
citꝰ pcedit:q̃s babylõn n̄ ferētes fugiūt.ſed n̄ effugiūt.Ca
dūt à latere tioris mille & à dextris charitatis decē milia. Pſal.90.

INCIPIT EXPOSITIO
uenerabilis Bernardi abbatis Clare-
uallis,in cantica canticorum.
Sermo primus.

1Cori.3. VObis fratres alia quàm alijs de ſeclo aut
certè aliter dicēda ſunt. Illis ſiquidē lac
potū dat & nō eſcam q apoſtoli formā
tenet in docēdo. Nā ſpiritalibꝰ ſolidio
1.Co.2. ra apponenda eſſe itidē ipſe ſuo docet
exēplo. Loqmur inquiēs nō in doctis
Ibidem hūanæ ſapiētiæ uerbis:ſed in doctrina
ſpiritꝰ ſpiritualibꝰ ſpiritualia cōparātes. Itē ſapiētiā loq-
mur inter pfectos:quales uos nimirū eſſe cōfido : niſi fru-
ſtra fortè iā ex lōgo,ſtudijs eſtis cæleſtibꝰ occupati : exer-
citati ſenſibꝰ:& in lege dei meditantes die ac nocte. Itaq;
parate fauces nō lacti ſed pani. Eſt panis apud Salomonē
isq; admodum ſplēdidꝰ ſapidusq;(librū dico, q Cantica
canticorum inſcribit) . Proferatur ſi placet & frangatur.
Nam de uerbis Eccleſiaſtes mūdi huius cognoſcere & cō
temnere uanitatem ſatis(ni fallor)per dei gratiam inſtru
cti eſtis. Quid & parabolas? An nō uita & more ueſtri ſiu-
xta eam quæ i ipſis inuenitur doctrinam ſufficienter emē
dati ſunt & informati? Proinde illis ambolus prælibatis
quos nihilominus de amici arca præſtitos accepiſtis:acce
dite & ad tertium hunc panem:ut probetis forſitan potio
ra. Cum eñi duo ſint mala que uel ſola uel maxime militāt
aduerſus animam. Vanus ſcilicet amor mūdi & ſuperfluꝰ
ſui:peſti utriq; duo illi libri obuiare noſcuntur. Alter ſar-
culo diſciplinæ Praua quæq; in moribus & carnis ſuper
flua reſecans. Alter luce rationis in omni gloria mūdi fu-
cum uanitatis ſagaciter deprehendens ueraciterq; diſtin-
guēs à ſolido ueritatis. Deniq; uniuerſis humanis ſtudijs
ac mūdanis deſiderijs prætulit deum timere:eiusq; obſer
uare mandata. Merito quidem. Verè etenim ſapientiæ pri
mum illud initium:ſecundum conſummatio eſt. Si tamen
conſtat uobis nō aliud uerā & cōſummatā eſſe ſapientiā:
quàm declinare à malo & facere bonū. Itemq;:recedere à
malo neminem poſſe perfecte abſq; timore dei:nec bonū
opus omnino eſſe præter obſeruantiam mandatorum. De
pulſis ergo duobus malis duorum lectione librorum: cō-
petēter iam acceditur ad hūc ſacrū theoricūq; ſermonē
qui cū ſit amborū fructus:nō niſi ſobrijs mentibus & auri
bus omnino credēdus eſt. Alioquin ante carnem diſcipli
ne ſtudijs edomitā & mācipatam ſpūi:ante ſpretā & abie-
p̄s.118. ctam ſeculi pompam & ſarcinā:indigne ab impuris lectio
ſancta præſumit. Quomodo nēpe incaſſum lux circūfun
1.Cor.2. dit oculos cæcos uel clauſos:ita animalis homo non per-
Sap.1. cipit ea quæ ſunt ſpūs dei. Quippe ſpiritus ſanctꝰ:diſcipli
2.Cor.6 næ effugiet fictum:quod eſt uita incōtinēs. Sed nec erit ei
unquā pars cū mundi uanitate cū ueritatis ſit ſpūs. Quæ
eñi ſocietas ei quæ deſurſum eſt ſapiētiæ:& ſapientiæ mū
1.Cor.3. di que ſtultitia eſt apud deū : aut ſapientiæ carnis:quæ &
ipſa inimica eſt deo? Puto aūt ꝙ iam nō habebit unde ad-
Lucæ.11. uerſum nos murmuret is qui nobis de uia uenit amicus:
cum & tertiū iſtum inſumpſerit panē. Sed quis franget?
Luc.24 Adeſt paterfamilias: cognoſcite dñm in fractione panis.
Quis eñi alter idoneus? Nō eqdē ego mihi iſtud temere
arrogauerim. Sic ſpectetis ad me ut ex me nō expectetis.
Nam & ego unus ſum de expectantibus mendicans & ip-
ſe uobiſcum cibum animæ meæ:alimoniam ſpiritus. Reue
p̄s.144. ra pauper & inops pulſo ad eum qui aperit & nemo clau-
dit:ſuper ſermonis huius profundiſſimo ſacramēto. Ocu
li omnium in te ſperant domine. Paruuli petierūt panem
Cant.1. non eſt qui frangat eis. Speratur id à benignitate tua. O
piiſſime frange eſurientibus panem tuum:meis quidem
(ſi dignaris,manibus:ſed tuis uiribus. Dic quæſo nobis
à quo de quo ad quemue dicitur. Oſculet me oſculo oris
ſui? Aut quale eſt iſtud ita ſubitaneum:& factū repēte de
medio ſermonis exordium? Sic quippe in uerba prorum-
pit quaſi quempiam loquentem præmiſerit :cui cōſequē-
ter reſpondentem & hanc introducat perſonam quæcūq;
eſt ipſa quæ oſculū flagitat. Deinde ſi ſe oſculari:à neſcio
quo uel petit uel præcipit:cur ſignāte & nominatim ore
& ore ſuo quaſi aliud quàm os aut alienum & nō potius
ſuum exhibere ſibi ſoleat oſculātes. Quamquam nec hoc
quidem dicit:oſculetur me ore ſuo:ſed aliud profecto inu
ſitatius oſculo,inquit,oris ſui. Et quidem iocundum elo-
quium:quod ab oſculo principium ſumit:& blanda ipſa
quædam ſcripturæ facies facile afficit & allicit ad legēdū:
ita ut quod in ea latet delectet etiam cū labore inueſtiga-
re:nec fatiget inquirendi fortè difficultas ubi eloquij ſua
uitas mulcet. Verum quem nō ualde attētum faciat:iſtiuſ
modi principium ſine principio & nouitas locutionis in
ueteri libro? Vnde cōſtat hoc opus nō humano ingenio:
ſed ſpūs arte ita compoſitū:ut quamuis ſit difficile intel-
lectu:ſit tamē inquiſitu delectabile. Sed quid? Titulū præ Matt.5.
terimus? Nō oportet ne unū quidē iota qñ & minutias ſu Matt.6.
bemur colligere fragmentorum ne pereant. Titulus talis
eſt. Incipiunt cantica canticorum Salomonis. Obſerua in
primis pacifici nomen quod eſt. Salomon conuenire prin
cipio libri q incipit à ſigno pacis:ideſt ab oſculo:ſimulq;
aduerte huiuſcemodi principijs ſolas ad hanc intelligen-
dam ſcripturam mentes inuitari pacificas:quæ ſeſe iam à
uitiorū uendicare perturbationibus:& curarū tumultibꝰ
præu lēt Dehinc ne hoc quoq; ocioſum putes:qd nō ſim
pliciter acutica ſed Cantica cāticorum habet inſcriptio.
Multa quippe legi cantica in ſcripturis:& nullum illorū
memini taliter appellari. Cecinit iſrael carmē domino:ꝙ
gladium pariter & iugum euaſerit pharaonis: gemino
maris mirabiliter liberatꝰ ſimul & uindicatus obſequio.
Non tamē ꝙ cecinit dictū eſt cāticum canticorū,ſed ſi be
ne recolo:cecinit(ait ſcriptura)iſrael carmē hoc dño. Ce- Exod.15
cinit etiā delbora:cecinit & iudith:cecinit & mater ſamue
lis:ꝓphetæ quoq; alij cecinerūt:& nemo eorū legitur ap-
pellaſſe canticū ſuū,cantica canticorum. Sane oēs(ni fal-
lor)cecinisse reperies ꝓ quocūq; ſuo ſuorūue pcepto cō-
modo. Verbi gr̄a:pro obtētu uictoriæ:pro euaſione peri-
culi:aut pro cupitæ rei qualiſcūq; adepto beneficio. Ita er
go plerīq; cecinerūt ſinguli pro ſingulis cauſis ne ingra-
ti diuinis beneficijs inuenirentur. Iuxta illud. Confitebit p̄s.48.
tibi cum benefeceris ei. At uerò rex iſte Salomon ſapien-
tia ſingularis:ſublimis gloria:rebus affluens:pace ſecurꝰ:
nullius talium eguiſſe cognoſcitur:pro quo accepto iſta
decantare libuerit. Sed nec ſcriptura ipſa ſui uſpiam tale
aliquid ſignificare uidetur:itaq; diuinitus inſpiratus chri
ſti & eccleſiæ laudes & ſacri amoris gratiam:& æterni cō
nubij cecinit ſacramenta:ſimulq; expreſſit ſanctæ deſide-
rium animæ:& epithalamij carmē exultans in ſpiritu iocū
do compoſuit eulogio:figurato tamen nimirum ualebat Exod.3.
& ipſe inſtar moyſi faciem ſuam nō minus forſitan in hac
parte fulgentē:eō ꝙ illo adhuc in tempore nemo aut ratꝰ
erat qui reuelata facie gloriam iſtam ſpeculari ſufficeret.
Igitur ꝓ ſui excellētia reor nuptiale hoc carmē huiuſmo-
di titulo præſignitum:ut merito Cantica canticorum ſin
gulariter appelletur:ſicut is quoq; cui canitur ſingulari-
ter eſt dictus rex regū & dñs dominantium. Cæterū uos 1.Ioā.5.
ſi ueſtrā experientiā aduertatis: nōnne in uictoria qua ui Pſal.97.
cit mundum fides ueſtra:& in exitu ueſtro de lacu miſeriæ
& de luto fecis cantaſtis & ipſi domino canticum nouum
quia mirabilia fecit? Rurſus cum adiecit primū ſupra pe-
tram ſtatuere pedes ueſtros & dirigere greſſus ueſtros pu
to ꝙ & tūc nihilominus pro indulta nouitate uitæ immiſ
ſum ſit in os ueſtrum canticū nouum carmen deo noſtro.
Quid cū pœnitētibꝰ uobis nō ſolū peccata dimiſit:ſed in Pſal.39.
ſup ꝓmiſit & p̄mia:nō multo magis ſpe gaudētes futuro
rū bonorū cantaſtis in uijs dñi qm̄ magna eſt gl'ia dñi? At p̄s.137.
ſi cui fortè ueſtrū clauſum uel obſcurū aliquid de ſcriptu-
ris interdū eluxerit:tūc prorſus neceſſe eſt pro percepta
cæleſtis panis alimonia diuinas mulceat aures in uoce
exultationis & cōfeſſionis ſonꝰ epulantis. Sed & in quo-
tidianis exercitijs & bellis quæ nulla hora pie in chriſto Pſal.41.
uiuentibus

Iob.7. uiuētibus deſunt à carne à mūdo à diabolo : ſicut militiā
eſſe uitā hoīs ſuper terrā inceſſanter experimini in uobiſ
metipſis:quotidiana neceſſe eſt cātica pro aſſecutis victo-
rijs innouari. Quoties tentatio ſuperatur:aut uitium ſub
iugat:aut imminēs periculū declinatur:aut laqueꝰ inſidiā
tis dep̄hēdit:aut annoſa & inueterata quæcūq; aīæ paſſio
ſemel perfecteq; ſanatur:aut multū diuq; cupita & ſæpiꝰ
petita uirtus randē aliquādo dei munere obtinetur:quid
niſi toties iuxta ꝓphetā pſonat gratiarū actio & uox lau-
dis:& ad ſingula quæq; beneficia benedicitur deus in do
nis ſuis? Alioquin ingratus reputabitur cum diſcuſſio ue
Pſal.118. nerit qui nō poterit dicere deo. Cantabiles mihi erant iu-
ſtificationes tuæ in loco pegrinatiōis meæ. Arbitror uos
in uobiſipſis illa iā recognoſcere quæ in pſalterio nō Cā-
tica canticorum:ſed cantica graduum appellantur:eō ꝙ
ad ſingulos profectus ueſtros iuxta aſcenſiones quasquiſ
q; in corde ſuo diſpoſuit ſingula ſint cantica depromēda
ad laudem & gloriā promouētis. Quoniam modo implea
Pſal.117. tur aliter ille uerſiculus non uideo: Vox exultationis & ſa
lutis in tabernaculis iuſtorum:aut certè apoſtoli illa pul-
Ephe.5. cherrima ſaluberrimaq; exhortatio:in pſalmis,hymnis &
canticis ſpiritualibus cantantes & pſallantes in cordibus
ueſtris dño. Sed eſt canticū qd ex ſui ſingulari dignitate
& ſuauitate cunctis merito quæ memorauimus & ſi qua
ſunt alia antecellit:& iure hoc appellauerim Canticum cā
ticorum:quia cæterorū omniū ipſum eſt fructus. Iſtiuſmo
di cāticū ſola unctio docet:ſola addiſcit experiētia. Exper
ti recognoſcāt:inexpti inardeſcāt deſiderio nō tā cogno-
ſcēdi quàm experiēdi. Nō eſt ei ſtrepitꝰ oris ſed iubilꝰ cor
dis:nō ſonꝰ labiorū ſed motꝰ gaudiorū : uolūtatū nō uo-
cū cōſonātia. Non audit foris:nec eñi in publico pſonat:
ſola quæ cātat audit & cui cantatur:id eſt ſpōſus & ſpōſa.
Eſt quippe nuptiale carmē exprimens caſtos iocundosq;
cōplexꝰ animorū:morū cōcordiā,affectuūq; conſentaneā
ad alterutrū charitatem. C Cæterum nō eſt illud cātare
ſeu audire animæ puerilis & neophytæ adhuc & recenter
cōuerſæ de ſeculo:ſed prouectæ iam & eruditæ mēti quæ
ſuis nimirū pfectibus deo ꝓmouēte in tantū iam creuerit
quatenus ad pfectā ætatē & ad nubiles quodāmodo per-
uenerit annos:annos dico meritorum nō temporum facta
nuptijs cæleſtis ſponſi idonea: qualis deniq; ſuo loco ple-
nius deſcribetur. Sed præterit hora:qua nos exire urget
ad opera manuū & paupertas & inſtitutio regularis. Cras
in nomine domini quod cœperamꝰ proſequemur de oſcu
lo:quia de titulo hodiernus ſermo nos expediuit.

De incarnatione chriſti per patriarchas & ꝓphe-
tas prænunciata,& ardentiſſime ab eis expectata.
Sermo. II. D

ARdorē deſiderij patrū ſuſpirantiū chri
ſti in carne præſentiā frequētiſſime co-
gitans cōpūgor & cōfūdor in memet-
ipo:& nūc uix cōtineo lachrymas. Ita
pudet tēporis torporiſq; miſerabiliū
tēporū horū. Cui nāq; ueſtrū tantū in-
gerat gaudiū gratiæ huius exhibitio
quātū ueteribꝰ ſanctis accēderat deſideriū ꝓmiſſio? Ecce
eñi quàm multi in hac eiꝰ quæ ꝓximæ celebrāda ē natiui-
tate gaudebūt:ſed utinā de natiuitate:nō de uanitate. Il-
lorū ergo deſideriū flagrās & piæ expectatiōis affectū ſpi
rat mihi uox iſta. Oſculet me oſculo oris ſui. Sēſerat nimi
Canti.1. rū in ſpiritu qſq; tūc ſpiritualis eſſe poterat quanta foret
gr̄a diffuſa in labijs illis:ꝓpterea loquens in deſiderio ani
Pſal.44 mæ aiebat. Oſculet me oſculo oris ſui:nimirū oīmodis
cupiēs tantæ ſuauitatis pticipio nō fraudari. Dicebat eñi
pfectꝰ qſq;. Quo mihi ora hæc ſeminiuerbia ꝓphetarū?
Ibidem. ipſe potiꝰ ſpecioſus forma præ filijs hoīm:ipſe me oſculet
oſculo oris ſui. Nō audio iā. Moyſen:īpeditioris ſiquidē
linguæ factus eſt mihi. Eſaiæ labia immūda ſunt. Hiere-
mias neſcit loqui:quia puer eſt: & ꝓphetæ oēs elingues
ſunt. Ipſe ipſe quem loquūtur ipſe loquatur:ipſe me oſcu
letur oſculo oris ſui. Non in eis iam aut per eos loquatur
mihi:quoniam tenebroſa aqua in nubibus aeris:ſed ipſe Pſal.17.
me oſculetur oſculo oris ſui:cuius gratioſa præſentia &
admirandæ fluenta doctrinæ fiant in me fons aquæ ſalien Ioan.4.
tis in uitam æternam. A Quem unxit pater oleo lætitiæ Pſal.44
pre conſortibus ſuis:nunquid non ex ipſo mihi uberior
infunditur gratia,ſi tamē dignet me oſculari oſculo oris
ſui? Cuius utiq; ſermo uiuus & efficax oſculum mihi eſt: Heb.4.
non quidem coniunctio labiorum quæ interdum pacem
mētitur animorū:ſed planè infuſio gaudiorum:reuelatio
ſecretorū:mira quædā & quodāmodo īdiſcreta cōmixtio
superni luminis & illuminatæ mentis. Adhærens quippe 1.Co.6.
deo unus ſpiritus eſt. Merito proinde uiſiones & ſomnia
nō recipio:figuras & ænigmata nolo:ipſas quoq; angeli
cas faſtidio ſpecies. Quippe & ipſos longe ſuperat Ieſus
meus ſpecie ſua & pulchritudine ſua. Non ergo aliū ſiue
angelum ſiue hominē ſed ipſum peto oſculari me oſculo
oris ſui. Nec ſanè præſumo me oſculatū iri ab ore ipſius
(eſt eñi hoc aſſumpti hominis unicæ felicitatis & præro-
gatiuæ ſingularis)ſed humilꝰ ab oſculo oris ſui peto me
oſculari:quod commune utiq; eſt multorum qui dicere
poſſunt:& nos omnes de plenitudine eius accepimus. B Ioan.1.
Intendit. Si es oſculans uerbum aſſumens:oſculatum ca-
ro quæ aſſumitur:oſculum uerò quod pariter ab oſculan-
te & oſculato conficitur perſona ipſa ex utroq; compacta
mediator dei & hominum homo Ieſuschriſtus. Hac ergo
ratiōe ſanctorum nemo dicere præſumebat. Oſculetur me
ore ſuo:ſed tantum oſculo oris ſui:ipſi ſane ſeruantes præ
rogatiuam iſtam cui ſingulariter ſemelq; os uerbi impreſ
ſum tunc eſt cum ei ſe corporaliter plenitudo omnis diui-
nitatis indulſit. Fœlix oſculum ac ſtupēda dignatione mi
rabile:in quo non os ori imprimitur:ſed deus homini unit
tur. Et ibi quidem cōtractꝰ labiorum complexum,ſignifi-
cat animorū:hic autē cōſideratio naturarū diuinis huma
na componit quæ in terra ſunt & q̄ in cælis pacificās. Ipſe
eſt eñi pax noſtra qui fecit utraq; unū. Ad hoc igitur oſcu
lum ſanctus quiſq; antiqui temporis ſuſpirabat:eo ꝙ iocū
ditatem & exultationem theſaurizari ſuper eum:& theſau
ros omnes ſapientiæ & ſcientiæ in ipſo abſconditos præ-
ſentirent:cuperentq; & ipſi de plenitudine eius accipere
C Sentio:placet uobis quod dicitur. Sed accipite & aliū
ſenſum. Nō latuit ſanctos & ante aduentū ſaluatoris deū Amos 3
ſuper mortalium genus cogitare cogitationes pacis. Nec Luc.18.
enim faceret uerbum ſuper terram quod nō reuelaret ſer-
uis ſuis prophetis Erat tamen uerbum hoc abſconditum
à multis. Fuit namq; in tempore illo rara fides in terris,& Lucæ.1.
tenuis admodum ſpes:in pluribus quoq; illorum qui ex-
pectabant redemptionē iſrael. Qui uerò præſciebāt ipſi
& prædicebant chriſtum in carne uenturum & cum ipſo
pacem Vnde quidam eorum:& pax erit(inquit)in terra
noſtra cum uenerit. Imo per ipſum dei gratiam homines
recuperaturos cum omni fiducia ſicut diuinitus accepe- Ioan.1.
rant prædicabāt. Quod & præcurſor domini Ioānes ſuo
tempore impletū agnouit & perhibuit:gratia (inquiēs)
& ueritas per Ieſum chriſtū facta eſt:& ita uerum eſſe oīs
nunc chriſtianus populus experitur. Cæterum illis præ-
nunciantibus pacem:moram autem faciente auctore pa- Pſal.7.
cis:nutabat populi fides dum non erat qui redimeret ne-
q; qui ſaluū faceret. Itaq; cauſabantur homines moras ꝙ
ille toties nūciatus necdum ueniret princeps pacis:ſicut Lucæ.1.
locutus fuerat per os ſanctorum qui à ſeculo ſunt prophe
tarum eius:& ſuſpectas habētes promiſſiones ſignū pro-
miſſæ reconciliationis (quod eſt oſculū) flagitabāt:ac ſi Ioan.10.
nuncius pacis unus quilibet reſpōderet de populo. Quo-
uſq; tollitis animas noſtras. Iam olim prædicitis pacem &
non uenit:promittitis bona & adhuc turbatio. Ecce hoc-
ipſum multipharie multiſq; modis & angeli patribus & Hiere.8
patres noſtri annunciauerunt nobis dicentes pax pax:&
nō eſt pax. Si mihi uult eſſe perſuaſum deus,quod de ſuæ
beneplacito uolūtatis tam crebra iam legatione ſpondet
nec exhibet:oſculet me oſculo oris ſui:ſicq; in ſigno pa-
cis faciat de pace ſecurum. Nam uerbis iam quō credam?

Opus magis eſt ope uerba firmari. Probet ueridicos nun
cios ſuos deus: ſi tñ nuncij eius ſunt: & ſequat̃ eos ipſe ut
Ioan.1. ſæpius ꝓmiſerũt: quia ſine ipſo poſſunt facere nihil. Miſit
4.Re.4 puerũ: tulit baculũ: & necdum eſt uox neq; uita. Non ſur
go nõ ſuſcitor: nõ excutior de puluere: non reſpiro in ſpẽ
ſi nõ ꝓpheta ipſe deſcendat: & oſculet̃ me oſculo oris ſui.
1.Tim.2 B Huc accedit ꝙ is q noſtrũ ꝓfitet̃ ſe mediatorẽ ad deũ:
dei filiꝰ eſt & deus eſt. Et qd eſt homo ut innoteſcat ei: aut
filius hoĩs ut reputet eum? Quæ mihi fiducia ut tantæ me
audeã credere maieſtati? Vnde inquã terra & cinis præſu
mo deũ curam habere mei? Ad hæc diligit patrem ſuum:
me uerò opus nõ habet: bonorũ meorũ nõ eget. Vñ ergo
conſtabit mihi ꝙ mediator meꝰ in parte nequaquam ſit.
Tñ ſi uere (ut dicitis) decreuit miſereri deus, cogitatq; ut
cõplacitor ſit adhuc: ſtatuat teſtamentũ pacis: & fœdꝰ per
petuũ feriat mihi in oſculo oris ſui: ut q̃ ꝓcedunt de labijs
ſuis non faciat irrita: exinaniat ſe: humiliet ſe: inclinet ſe &
oſculet̃ me oſculo oris ſui: ut ex æquo partibꝰ cõgruẽs me
diator neutri ſuſpectus ſit: deus filius dei fiat homo: fiat fi
lius hoĩs: & certũ me reddat ĩ hoc oſculo oris ſui. Securꝰ
ſuſcipio mediatorem dei filium: quem agnoſco & meum.
Gen.2. Minime planè iam mihi ſuſpectus erit. Frater eñ & caro
mea eſt. Puto eñ ſpernere me iam nõ poterit os de oſſibꝰ
meis: & caro de carne mea. C Ita ergo uetus querela ſa-
croſanctũ oſculũ. i. icarnãdi uerbi myſteriũ exigebat, dũ
longa & moleſta expectatione fatigata fides deficeret: &
infidelis populus aduerſus ꝓmiſſa dei uictus tædio mur-
muraret. Adinuẽtio mea eſt: ſi nõ hoc idẽ & uos recogno-
ſcitis de ſcripturis. Inde ꝓfecto erãt querulæ illæ & plenæ
Eſa.28. murmure uoces. Mãda remãda. Expecta reexpecta. Modi
cum ibi: modicũ ibi. Inde anxiæ illæ & plenæ pietate pre-
Ecli.36. ces. Da mercedẽ dñe ſuſtinentibus te: ut prophetæ tui fi-
Ibidem. deles inueniantur. Item. Suſcita dñe p̃cationes quas locu
ti ſunt in noĩe tuo ꝓphetæ priores. Inde blãdæ illæ & ple
Abac.2. næ cõſolatione ꝓmiſſiones. Ecce apparebit dñs & nõ mẽ-
tietur: ſi morã fecerit expecta eũ: qa ueniens ueniet & nõ
Eſai.14. tardabit. Item. Prope eſt ut ueniat tẽpus eius: & dies eiꝰ
Eſa.66. nõ elongabũtur. Et ex perſona ꝓmiſſi. Ecce ego (inquit)
declino in uos ut flumẽ pacis: & ut torrẽs inundans gr̃æ
gẽtiũ. In qbꝰ uerbis ſatis apparet & p̃dicatorum inſtãtia
& diffidentia ppl'orũ. Sic itaq; & plebs murmurabat: & fi
Eſa.33. des nutabat: & (iuxta Eſaiæ uaticinium) angeli pacis ama
re flebant. D Ne ergo uniuerſum genus humanum mo
rã faciẽte xp̃o deſperatiõe periret: dũ ſe cõtẽni ſuſpicaretur
infirma mortalitas: ſuæq; reconciliatiõis cũ deo de gratia
toties repromiſſa diffideret: ſancti q de ſpũ certi erãt: certi
tudinẽ de carnis p̃ſentia exoptabãt, ac ſignũ reformandæ
pacis propter puſillanimes & incredulos omni inſtantia
Eſaiæ.11. requirebant. O radix ieſſe qui ſtas in ſignum populorum
Luc.10. quàm multi reges & ꝓphetæ uoluerunt te uidere & nõ ui
derũt. Fœlix tñ ex oĩbus ſimeõ: cuius ſenectus in miſericor
dia uberi. Is nẽpe exultauit ut uideret deſiderij ſignũ: &
Pſal.91. uidit & gauiſus eſt. Acceptoq; oſculo pacis in pace dimit
titur: ante tñ aperte pronũcians Ieſum eſſe natũ in ſignũ
Lucæ.2. cui contradicendũ erat. Omnino ita fuit. Contradictũ eſt
exorto ſigno pacis: ſed ab his q oderũt pacẽ. Nã pax homi
nibꝰ bonæ uoluntatis. Maleuolis autẽ petra ſcandali & la
pis offenſiõis. Herodes deniq; turbatꝰ eſt & omnis hiero
Matt.2. ſolyma cũ illo. Siqdẽ ĩ ꝓpria uenit & ſui cũ nõ receperũt.
Ioan.1. Fœlices illi ĩ ſua pnoctatiõe paſtores q ſigni huiꝰ uiſione
Luc.10. digni habiti ſunt. Iã tunc ſe abſcondebat à ſapientibus: &
prudentibus: & reuelabat paruulis. Et herodes uidere uo
luit: ſed qa nõ bona uoluntate non meruit. Pacis ſiquidẽ
ſignũ erat datũ tantũ hoĩbus bonæ uolũtatis. Herodi ue
rò & ſimilibus eius nõ dabit̃ niſi ſignũ Ionæ ꝓphetæ. A
Porrò ad paſtores: & hoc (ait angelus) uobis ſignum: uo
bis humilibus: uobis obedientibus: uobis non alta ſapiẽ
tibus: uobis uigilantibus & in lege dei meditantibus die
ac nocte. Hoc, inquit, uobis ſignũ. Quod? Quod angeli
promittebant: qđ ppl'i requirebant: quod prophetæ præ
dixerant hoc fecit dominus nunc & oſtẽdit uobis: in quo
recipiant increduli fidem: puſillanimes ſpem perfecti ſecu
ritatẽ. Hoc ergo uobis ſignũ. Cuius rei ſignum? Indulgẽ
tiæ, gr̃æ, pacis & pacis cuius nõ erit finis. Hoc eſt ergo ſi-
gnũ. Inuenietis infantẽ pãnis quidẽ inuolutũ & poſitum Lucæ.2.
in p̃ſepio. Deꝰ eſt tñ in ipſo mũdũ recõcilias ſibi. Moriet̃ 2.Co.5.
ꝓpter pc̃tã ueſtra: & reſurget ꝓpter iuſtificationem ueſtrã Rom.5.
ut iuſtificati p fidẽ pacẽ habeatis ad deum. Hoc ſignũ pa Eſaiæ.7.
cis ꝓpheta quõdã regi Achã ꝓponebat petendũ à domi-
no deo ſuo: ſiue in excelſo ſupra: ſiue in inferno deorſum.
Sed impius rex recuſauit nõ credẽs miſer ꝙ in ſigno hoc
ima ſummis in pace ſociãda eſſent: quatenus & inferi dño
deſcendẽte ſalutati in oſculo ſancto ſignũ pacis & ipſi reci
piant & ſupni ſpũs idipſum nihilominus cum ad cælos re
dierit æterna ſuauitate participẽt. Sermo finiendꝰ eſt: ſed
ut quod ĩ eo diſputatũ eſt breui recolligam ſumma patet
hoc ſanctũ oſculũ duabus ex cauſis neceſſarie indultũ mũ
do: ut & infirmis faceret fidẽ: & deſiderio ſatisfaceret per
fectorũ. Porrò ipſum oſculũ eſſe nõ aliud quàm mediato-
rem dei & hominũ: hominẽ Ieſum xp̃m. Qui cum patre &
ſpũſctõ uiuit & regnat deus p oĩa ſecula ſeculorũ. Amen.

De oſculo pedis, manꝰ, & oris dñi &c. Ser.III. C

HOdie legimus in libro experiẽtiæ. Cõuertimi-
ni ad uoſipſos & attẽdat unuſquiſq; cõſcientiã
ſuam ſup his q̃ dicẽda ſunt. Explorare uelim ſi
cui unquam ueſtrum ex ſententia dicere datum
ſit. Oſculetur me oſculo oris ſui. Nõ eſt enim cuiuſuis ho
minum ex affectu hoc dicere: ſed ſi quis ex ore chriſti ſpiri
tuale oſculũ uel ſemel accepit: hunc proprium experimen
tũ ꝓfecto ſolicitat & repetit libens. Ego arbitror neminẽ
uel ſcire poſſe qd ſit: niſi q accepit. Eſt quippe mãna abſcõ
ditum: & ſolꝰ qui edit, adhuc eſuriet. Eſt fons ſignatꝰ cui
nõ cõmunicat alienꝰ: ſed ſolus qui bibit adhuc ſitiet. Au Pſal.50.
di exptũ quõ reqrit. Redde mihi (inqt) lætitiam ſalutaris
tui minime ergo id ſibi arroget mei ſimilis anima, onera-
ta peccatis: ſuæq; adhuc carnis obnoxia paſſionibus: quæ
ſuauitatẽ ſpũs necdũ ſenſerit: internorum ignara atq; in
experta pœnitꝰ gaudiorum. Oſtẽdo tñ ei q̃ huiuſmodi eſt
locũ in ſalutari ſibi cõgruentẽ. Nõ temere aſſurgat ad os
ſereniſſimi ſpõſi: ſed ad pedes ſeueriſſimi dñi mecum paui
da iaceat: & cũ publicano terram tremẽs nõ cælũ aſpiciat
ne confuſa in luminaribus cæli facies aſſueta tenebris op
primatur à gloria: atq; inſolitis reuerberata ſplendoribꝰ
maieſtatis: dẽſioris rurſum cæcitate caliginis obuoluat̃.
Nõ tibi ô q̃cũq; es talis aĩa nõ tibi ille locus uilis aut de-
ſpicabilis uideatur: ubi ſctã peccatrix peccata depoſuit: ĩ
duit ſanctitatem. Ibi æthiopiſſa mutauit pellem: & in no-
uum reſtituta cãdorem iam tunc fiducialiter ueraciterq;
reſpondebat exprobrãtibus ſibi uerbum. D Nigra ſum Canti.1.
ſed formoſa filiæ hieruſalẽ. Miraris quanã id arte potue-
rit uel qbꝰ obtinuerit meritis. Paucis accipe: fleuit amare
& de intimis uiſceribus longa ſuſpiria trahens, ſalutaribꝰ
intra ſe ſuccuſſa ſingultibꝰ felleos humores euomuit. Cœ
leſtis medicꝰ celerrime ſubuenit: quia uelociter currit ſer
mo eius. Nũquid nõ potio eſt ſermo dei. Eſt utiq; fortis & p̃s.147.
uehemẽs & ſcrutãs corda & renes. Deniq; ſermo dei uiuꝰ Pſal.7.
& efficax & penetrabilior oĩ gladio ancipiti: ptingẽs uſq; Heb.4.
ad diuiſionẽ aĩe ac ſpũs: cõpagũ quoq; & medullarum: &
diſcretor cogitationũ. Huius ergo beatæ pœnitẽtis exem
plo ꝓſternere & tu ô miſera ut deſinas eſſe miſera: proſter
nere & tu in terrã: amplectere pedes: placa oſculis: riga la-
chrymis qbꝰ tñ nõ illũ laues ſed te: & fias una de grege tõ
ſarũ quæ aſcendunt de lauacro. Ita ſanè ut ſuffuſum pudo
re ac mœrore uultum nõ ante ſuſtollere audeas quàm au
dias & ipſa: dimittũtur tibi pc̃tã tua: quàm audias. Cõſur Mar.2.
ge cõſurge captiua filia ſiõ: cõſurge excutere de puluere. Eſa.52.
B Sumpto itaq; ad pedes prio oſculo: nec ſic qdẽ præſu-
mes ſtatim ad oſculũ oris aſſurgere: ſed erit tibi gradꝰ ad
ip̃m mediũ quoddã aliud oſculũ qđ ſecũdo loco ad ma
num accipies. De quo & talẽ accipe rõnẽ. Si dixerit mihi
Ieſus: dimittuntur tibi pc̃tã tua: niſi ego peccare deſiero:
q̃d ꝓderit? Exui tunicã meã: ſi reinduero eã quãtũ ꝓfeci?
Si rurſus

Si rurſus pedes meos quos lauerã inqnauero: nũquid ali
quid lauiſſe ualebit? Sordẽs omni genere uitiorum iacui
diu in luto fecis: ſed erit ſine dubio recidenti quàm iacen
ti deterius. Deniq; q me ſanũ fecit ip̃m mihi dixiſſe recor
Ioan.5. dor. Ecce ſanus factꝰ es, uade iam amplius noli peccare: ne
deterius aliqd tibi cõtingat. Qui aũt dedit uolũtatẽ pœ-
nitẽdi: opus eſt ut addat & cõtinẽdi uirtutẽ: ne iterẽ pœ-
nitẽda: faciamq; nouiſſima mea peiora prioribus. Væ eñ
mihi etiã pœnitẽti ſi ſtatim ſubtraxerit manum: ſine quo
nihil poſſum facere. Nihil inquã: qa nec pœnitere nec cõ-
Ecli.7. tinere. Audio ꝓinde qđ cõſuluit ſapiẽs. Verbũ (inquit) ĩ
orõne ne iteres. Paueo & qđ iudex ĩtẽdat arbori nõ faciẽ
ti fructũ bonũ. Fateor ꝓ hmõi nõ ſum oĩno cõtentꝰ prio-
ri gr̃a qua iam malorũ ſum pœnitens: niſi & ſecundam ac-
Matt.3. cepero: ut uidelicet dignos faciã pœnitẽtiæ fructꝰ: & dein
2.Pet.2. ceps non reuertar ad uomitũ. C Hoc ergo reſtat mihi
prius petendũ & accipiendũ quàm p̃ſumam altiora & ſa-
cratiora cõtingere. Nolo repẽte fieri ſummꝰ paulatim ꝓfi
cere uolo. Quãtũ diſplicet deo impudẽtia pc̃tõris tñ pœ
nitentis uerecũdia placet. Citiꝰ placas eũ ſi menſurã tuã
ſeruaueris: & altiora te nõ quæſieris. Longus ſaltus & ar-
Ecli.3. duus eſt de pede ad os: ſed nec acceſſus cõueniens. Quid
eñ? Recẽti adhuc reſperſus puluere: ora ſacra cõtingẽs?
Heri de luto tractus: hodie uultui gloriæ p̃ñtaris? Per ma
nũ tibi tranſitus ſit. Illa priꝰ te tergat: illa te erigat. Quõ
erigat? dãdo unde p̃ſumas. Quid iſtud? decor cõtinentiæ
& digni pœnitẽtiæ fructus: q̃ ſunt opa pietatis. Hæc te de
ſtercore erigent in ſpe audendi potiora. Senè accipiendo
Pſal.112. donũ oſculare manũ: hoc eſt nõ tibi ſed nomini eiꝰ da glo
riã. Da ſemel & da iterũ: tum pro donatis criminibꝰ: tũ ꝓ
collatis uirtutibus. Aut certè uideto unde munias frontẽ
1.Co.4. cõtra ictꝰ iſtos. Quid habes qđ nõ accepiſti? Si autẽ acce
piſti: q̃d gloriaris quaſi nõ acceperis? D Iam tandem in
oſculis duobus geminũ habẽs diuinæ dignationis expe-
rimẽtũ: forſan nõ cõfunderis p̃ſumere ſanctiora. Quantũ
quippe creſcis in gr̃a: tantũ & in fiducia dilataris. Inde fit
ut & ames ardentius & pulſes fidentius pro eo quod tibi
deeſſe ſentis. Porrò pulſanti aperietur. Iam ſummũ illud
quodcũq; eſt ſummæ dignationis & miræ ſuauitatis oſcu
lũ: credo nõ negabit̃ ſic affecto. Hæc uia: hic ordo. Primo
p̃s.94. ad pedes procidimus & ploramꝰ corã dño qui fecit nos:
ea q̃ fecimus nos. Secũdo manũ q̃rimus ſubleuãtis & ro-
borantis genua diſſoluta. Poſtremo cum iſta multis preci
bus & lachrymis obtinemus: tum demum audemus forſi-
tan ad ipſum os gloriæ caput attollere. Pauẽs & tremẽs,
dico, non ſolum ſpeculãdum: ſed etiã oſculandum. Quia
ſpũs añ faciẽ noſtrã xp̃s dñs: cui adherentes in oſculo ſan-
cto unꝰ ſpũs ipſiꝰ dignatiõe efficimur. Tibi dñe Ieſu tibi
merito dixit cor meũ exquiſiuit te facies mea: faciem tuã
Pſal.26. dñe reqrã. Nẽpe auditã feciſti mihi mane miam tuam: cũ
iacenti primũ in puluere: tuaq; deoſculãti uenerẽda ueſti
gia ꝙ male uixerã remiſiſti. Porrò in progreſſu diei lætifi
caſti aĩam ſerui tui: cũ deinde in oſculo manus etiã bene
uiuẽdi gratiã ĩdulſiſti. Et nũc qd reſtat ô bone dñe niſi ut
iam in plenitudine lucis in feruore ſpiritus ad oris quoq;
Pſal.15. oſculũ dignãter admittens adimpleas me lætitia cũ uultu
Canti.1. tuo? ¶ Indica mihi ô ſuauiſſime, ô ſereniſſime indica mihi
ubi paſcis ubi cubas in meridie. Fratres bonũ eſt nos hic
eſſe: ſed ecce aduocat uos diei malitia. Hi ſiquidẽ qui mo
do ſupueniſſe nũciant̃ gratũ cogũt rũpe magis quàm fini
re ſermonẽ: ego exibo ad hoſpites: ne qd deſit officijs eius
de qua loqmur charitatis: ne fortè & de nobis audire con
Mat.23. tingat: dicũt eñ & nõ faciunt. Vos orate interim ut uolũ
taria oris mei beneplacita faciat deus ad ueſtram ipſorum
ædificationem & laudem & gloriam nominis ſui.

De triplici profectu animæ qui fit per oſculũ
pedis, manus & oris dñi. Sermo.IIII. B

TRiplicem quendã animæ ꝓfectũ: ſub noĩe triũ
oſculorum ſermo heſternꝰ cõplexus eſt. Nũqd
excidit uobis? Is mihi hodierna diſputatione
proſequendus erit ꝓut parare dignabit̃ in dul
cedine ſua pauperi deus. Diximꝰ ſi recolitis illa oſcula ſu
mi ad pedes: ad manum: ad os: ſingula ſingulis referentes.
In primo ſanè primordia dedicantur noſtræ conuerſiõis.
Secundum autem proficiẽtibus indulgetur. Porrò tertiũ
ſola experitur & rara perfectio. Ab hoc ſolo quod ultimũ
poſitum eſt ſumpſit exordium ſcriptura iſta quã tractare
ſuſcepimus: & ipſius cauſa reliqua duo à nobis adiuncta
ſunt. An uerò neceſſarie? uos iudicabitis. Puto eñ facies
ipſa aloquij facile admonet & iſta requirere. Mirũ uerò ſi
non & uos aduertitis oportere reuera eſſe aliud ſiue alia
oſcula à qbꝰ illud oris diſtinguere uoluit: qui dixit. Oſcu Canti.1.
letur me oſculo oris ſui. Cur eñ cũ ſufficere poterat dixiſ
ſe ſimpliciter: oſculetur me præter morem tamẽ uſumq; lo
quendi diſtincte & ſignater adiecit oſculo oris ſui: niſi ut
oſtẽderet ipſum quod petebat oſculum ſummum eſſe: nõ
ſolum. Nõnne deniq; ita inuicem loquimur: oſculare me
uel da mi oſculũ: & nemo ſequitur ut dicat ore tuo: ſiue
oſculo oris tui. Quid alterutrũ oſculari parentes non uer
ſus inuicẽ ora tẽdimus: quæ tamẽ ab inuicẽ nõ requirimꝰ
nominatim? Deniq; q̃ narrat (uerbi gr̃a) a dño ſuſceptũ Mar.14.
in oſculo proditorẽ: & oſculatus eſt (ait) eum: nec addidit
ore ſuo uel oſculo oris ſui. Sic nimirũ oĩs & qui ſcribit &
qui loquitur conſueuit. C Sunt ergo hi tres animarum
affectus ſiue profectus expertis dũtaxat ſatis noti & mani
feſti: cũ aut de actis malis indulgentiam: aut de bonis agẽ
dis gratiam: aut ipſius etiam indultoris & benefactoris ſui
præſentiã: eo quidẽ modo quo in corpore fragili poſſibi-
le eſt obtinet intueri. Cæterum primũ & ſecundum qua
ratione oſcula nominauerim: manifeſtius accipite. Oſculũ
pacis indiciũ eſt: omnes nouimus. Porrò autem ſi (ut ſcri
ptura loquitur) peccata noſtra ſeparant inter nos & deũ: Sapiẽ.1.
tollatur de medio quod intereſt: & pax eſt. Cũ ergo ſatiſ-
facimus ut ablato quod ſeparat peccato recõciliemur: in-
dulgentiã quam recipimus quid niſi quoddam oſculũ di
xerim pacis? Idq; interim non alibi quàm ad pedes ſumẽ
dum. Humilis quippe & uerecunda debet eſſe ſatisfactio
qua emendat̃ ſuperba tranſgreſſio. At cum etiam ad uiuẽ
dum emendatius: deoq; dignius cõuerſandũ: placita qua
dã amplioris gratiæ familiaritate donamur: cũ ampliori
fiducia caput iam leuamur de puluere largitoris (ut aſſo-
let) manum oſculaturi: ſi tamen de accepto munere nõ no
ſtrã ſed auctoris gloriã quærimus: eiq; ſua dona & nõ no-
bis aſcribimus. Alioquin ſi in te & non magis in dño glo
riaris: ꝓpriã profecto & nõ domini manũ oſculari cõuin-
ceris. Quod iuxta beati Iob ſententiam eſt iniquitas maxi Iob.31.
ma & negacio in deum. Si ergo ad ſcripturæ teſtimoniũ
propriã gloriã quærere: propriã eſt oſculari manũ: profe-
cto qui dat gloriã deo: dei dicit̃ nõ incõgrue manũ oſcula
ri. Et in hominibus quidem ita eſſe uidemus: ſeruos uide
licet offenſorũ dñorũ oſculari ſolere pedes: cũ ab ipſis ue
niam petũt: & pauperes diuitum manus cũ ab eis manus
accipiunt. A Verum quia ſpũs eſt deus & nullis ſimplex
illa ſubſtantia membris diſtincta corporeis: erit forſan qui Ioan.4.
nullatenꝰ de illo recipiat tale aliquid ſed à me ſibi dei ma
nus & pedes flagitet demõſtrari: ſicq; ꝓbari qđ de oſculo
pedũ manus diffinio. Sed quid ſi & ego uiciſſim ab ipſo
meo ſciſcitatore de ore quoq; dei requiſiero quatenus qđ
de oris oſculo ſcriptura loquitur ad deũ p̃tinere demon-
ſtret? Nẽpe aut cũ iſto ſimul & illa habet: aut cũ illis pari
ter & iſto caret. Sed eñ & os habet deus quo docet homi
nem ſciẽtiã: & manũ habet qua dat eſcã omni carni & pe-
des habet quorũ terra ſcabellũ eſt: ad quos nimirũ pecca
tores terræ cõuerſi atq; hũiliati ſatisfaciãt. Hæc inquã ha
bet deꝰ oĩa p effectũ nõ p naturã. Inuenit ꝓfecto apđ deũ
& uerecũda confeſſio quo ſe hũiliando deijciat: & ꝓmpta
deuotio ubi ſe innouãdo reficiat: & iocũda contemplatio
ubi excedẽdo qeſcat. Oĩa oĩbus eſt q oĩa adminiſtrat: nec 1.Tim.6
quicquã eſt oĩm ꝓprie. Nã quod ĩ ſe eſt lucẽ habitat inac Phil.4.
ceſſibilẽ: & pax eius exuperat omnem ſenſum: & ſapiẽtiæ p̃s.146.
eius nõ eſt numerus: & magnitudinis eiꝰ nõ eſt finis nec 1.Ioa.4.
põt eũ uidere homo ut uiuat. Nõ ꝙ lõge ab uno quoque